

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna peštrva (šestina „Domoljube“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. —————
Čekovni promet pošto-hranilničnega urada št. 824.707. —————

Štev. 7.

V Ljubljani, dné 7. aprila 1904

Leto XVII.

Škofovi dolgovi.

(Konec.)

Sedaj se je moglo začeti popolno umno gospodarstvo v gozdih po razmerah, potrebah in državnih postavah. Sedaj se seka tam, kjer je les že prestar, namreč 100 let, in sicer v visočinah, kamor se poprej ni ho dilo. V prvem desetletju se mora nekoliko več posekati, semtertje se morajo po gozdnih postavah nekateri deli popolnoma izsekati, da se gozd obvaruje škode. Paži se povsod, da zaraste mlad gozd tako, da bo v 15. do 20 letih gozd mnogo lepši, kakor pa je sedaj. Kar se seka, vse se dela v sporazumu z dotičnimi vladnimi nadzorniki. Na prav visokem mestu so škofu čestitali, da je dobil tako izvrstnega oskrbnika.

Korist imata škof in ljudstvo. Ljubljanski škof bo imel mnogo večje dohodke iz gozdov, kakor do sedaj. In ker v gozdh in pri žagi dela skozi celo leto po 250 do 300 oseb, sami domačini, razun, nekaterih uradnikov glavnega odje malca, imajo le ti gotov in stalen zaslužek, ter so v ogromni večini škofiškemu oskrbništvu jako hvaležni. Vse je pa tako izvrstno zasnovano, da tej trgovini tudi bosenska konkurenca ni mogla škodovati.

Lahko si mislimo, da je imel škof velike stroške za vse naprave in da mu je treba velikega prometnega kapitala, ako hoče toliko delavcev, točno in pošteno izplačevati.

Tudi tu je pomagala božja previdnost, vse je tako urejeno in zasnovano, da so največje težave že srečno premagane, druge pa bodo tudi že tekom leta 1905.

Škof je skrbel na vse strani. Zato pa ni čuda, da se gotovi nevoščljivci vedno in vedno zaletujejo vanj in v njegovega oskrbnika in sicer s toliko hudobnostjo in s tako drznim zavijanjem, da se Gornjegrajskom

Mihael Arko,
dekan in deželni poslanec.

že studi to početje, ter so mu nedavno brsojajno izrazili svoje ogorčenje nad take pisavo.

Na to posestvo je škof za zavode vzel pcošjilo 400.000 K po 4 1/2 % obresti. Prav lahko bode odplačeval obresti in glavnico in bode vkljub temu on, ali pa njegov naslednik, vendarle dobival še več letnih dohodkov kakor pa do sedaj. Škof pa tega posojila ni vzel zase,

ampak na korist mladenčev naših slovenskih družin. On bode nosil breme in sicer prav rad, samo, da koristi svojemu narodu!

3. Škofijska pristava.

Del škofijske pristave je sedaj v mestu. Za uravnavo mesta so po tem delu določene razne ceste in dva trga. Očividno je, da se mera ta del porazdeliti in prodati ter primerno urediti.

Škof se trudi že tri leta, da dogotovi vse potrebno za prodajo. Sedaj je vse dogotovljeno in stavbišča se razprodavajo. Prav kmalu bo na tem kraju precejšnje število lepih hiš in vil. Ves prostor je sodnijsko precenjen, da je vreden okolo 300.000 kron. Dosedaj je nosil škofom po 800 K na leto ker so bile tu njive in travniki.

Škof namerava na neprodanem prostoru sezidati enonadstropno hišo, ki bo gotovo nosila vsaj letnih 800 K, torej toliko, kolikor poprej ves del pristave. Ker bo razun nove hiše moral prisidati gospodarsko poslopje, napraviti okolo neprodanega dela lepo ograjo, potrošil bo za to precejšnjo vsoto. Ostalo mu bo okroglih 200.000 K. To vsoto želi vporabiti za zavode: dohodki škofovine bodo zmanjšani, vsota bipa zavodom, torej vsemu ljudstvu, mnogo koristila. Cerkevna oblast mu je porabo že dovolila.

Prošnja za dovolitev od državne oblasti je na Dunaju in ni še rešena; upamo, da se reši ugodno, ker za neugodno rešitev ni nobenega razloga.

Ker pa škof sedaj potrebuje 140 000 K, da dovrši zavode do avgusta 1905, od pristave pa ta denar dobi šele v nekoliko letih, ko se vse razproda, hoče na to dobiti posojilo 150.000 K, katero bode vračeval s denarjem od prodane pristave. Posojilo mu je že obljubljeno. To je zgodovina „škofovih dolgov“.

4. Stroški.

Zavodi so močno napredovali in sicer natančno po zasnovanem načrtu. Letos se je pa pokazalo še toliko potrebnega dela, da bi se moglo le z največjo silo in v hudi naglici dovršiti. Zato se je moralo delo razdeliti na dve leti, in zavodi se bodo otvorili v septembru 1905 in sicer s celotno nižjo gimnazijo.

Stroškov je bilo do sedaj 900.000 kron; potrebuje se še okoli 500.000 kron, ker so moderne naprave sicer jako ugodne in prihranijo, ko so narejene, mnogo dela, toda drage so. — Dolga ni več ko 400 000 kron, kakor smo zgoraj omenili, toda od teh je potrošenih šele 100 000 K, torej je na razpolago še 300 000 K. Od pristave se bo dobilo 150 000 K, ker se upa ugodna rešitev vlozene prošnje na visoko vlado. — Kar še manjka, dobilo se bo iz letnih prispevkov, katere radi žrtvujejo naši za vse dobro vneti duhovniki in naše verno, četudi revno ljudstvo. Namesto, da trošijo za žganje in za neizmerno pijačo ali za preveč ničemerno obleko, pritrkali si bodo naši možje, naši mladenči, naše žene in dekleta po nekoliko vinarjev na leto še nekoliko časa, in zavodi bodo dovršeni, dozidati bo še oni del, ki se bo potreboval šele čez tri ali štiri leta; preskrbel se bode tudi prilično velik kapital za vzdrževanje zavodov, da bo vsako leto več mladenčev moglo biti sprejetih po snižani ceni, ali tudi brezplačno.

Na delu zavodov se sveti napis: „Kristusu, Zveličarju Svetas“. Ta napis pove točno, kaj zavodi nameravajo. Naša visokošolska mladina je leta 1898. zbrana v Ljubljani izdala geslo: „Nočemo krščanstva za vodilo našega javnega življenja“. Tej bogokletni izjavi je odgovoril škof z zavodi, ki so namenjeni, da mladino tako vzgoje, da vlada in kraljuje Kristus, edini Zveličar vesoljnega sveta. Toliko v pojasnilo občinstvu, da vsakdo spozna, koliko so vredni hudobni spisi in zlobni ugovori, ki izhajajo iz naše liberalne stranke. Res, veliko delo je začel naš škof, za katero je treba žrtve in truda. On sam pa daje najlepši zgled v njega izvršitev. Za to zasluži hvalečnost, ne pa nasprotstva.

Iz Veselega.

(Zabavno-poučni razgovor.)

III.

Gospod urednik!

Do tretjega rado gre. Ta ljudski pregovor uresničil se je tudi v našem „Dom-u“, ko nas je poučil na svečnico gospod Tomaž. Naš šegavi Kotrdež živi zadnji čas le v razmišljanju o zavarovanju, kar mu je gospod Tomaž razložil skrivnosti zavarovalnih agentov. Koder hodi, povsod uči kmeta, kako naj postopa, da ne bo oškodovan in Kotrdežev ugled raste med vrstniki. To ga pa zopet izpodbuja, da bi rad prodrl v vse stroke zavarovanja. Komaj je vstopil gospod Tomaž na svečnico v društvene prostore, ga je že imel radovednež Kotrdež v rokah, mu je laskavo povedal, kako hvalijo kmetje njegov pouk in je nadaljeval razgovor takole:

Kotrdež: Povedali ste nam, da se pretrga staro zavarovanje, ako človek kupi kako zavarovano hišo. Razumel sem to zadevo tako, da kupec t. j. novi posestnik zavarovane hiše ni dolžan staro zavarovanje obdržati. Kaj je pa s prejšnjim gospodarjem hiše t. j. s prodajalcem, ki je zavarovalno pogodbo sklenil? Je li tudi glede njega zavarovalna pogodba razrušena?

G. Tomaž: Dobro si jo pogodil, tega vprašanja pa še nisva rešila. Ker je prodajalec zavarovalno pogodbo sklenil, jo mora tudi vzdržati do odpovedi. Ker pa zavarovana hiša ni več njegova lastina, je izpodmaknjen predmet zavarovanja in treba je pogodbo tudi dejansko razveljaviti. To se pa stori na način, da se naznani prodajo zavarovane hiše zavarovalnici, s katero se je bila sklenila zavarovalna pogodba, in to prav na isti način, kakor se odpoveduje zavarovalna pogodba. Iz tega sledi, da mora prodajalec zavarovane hiše naznani prodajo hiše recimo, „Slaviji“, pismeno na osrednje vodstvo v Prago; — Graški zavarovalnici — ako zna pisati, pismeno na vodstvo v Gradec; in za slučaj, da ne zna pisati, pa okrajnemu zastopniku ustmeno, to pa prav glasno, in če mogoče v navzočnosti kake priče, ker skušnja uči, da ti ljudje slabo slišijo. Skratka, — prejšnji gospodar mora obvestiti zavarovalnico, da je prodal zavarovano hišo, — ako tega ne stori, mora plačati še naprej zavarovalnino, ne da bi dobil odškodovanja, ako bi pogorela hiša.

Vse to velja pa tudi za slučaj, da pristopi zet v hišo in prevzame potom ženitvanjske pogodbe gospodarstvo in lastnino zavarovanih poslopij. Stari gospodar mora odpovedati zavarovalno pogodbo, sicer ga bo zavarovalnica še naprej držala.

K.: „Zgodi se pa tudi, da pride agent in pripoveduje, da je od naše „Vzajemne“, zapiše

pa potem zavarovalno pogodbo za drugo zavarovalnico in potem zahteva ta zavarovalnica plačilo. Na ta način pride človek zopet v dvojno zavarovanje.“

G. T.: „Res je to, kar govoriš, a pogledaj si zadevo bolj od blizu. Agent Slavije je hodil okrog Polhovega gradca in okrog Smlednika in še drugod ter se izdajal za potovalca naše „Vzajemne“. Zavaroval jih je precej v to ime, ko so pa zavarovanci prišli na to goljufijo, so odpovedali plačila. Slavija je tožila za plačilo in je zgubila dotične pravde. Tudi potovalec „Francosko-Ogrske“ je v zadnjem času na ta pota zašel. Ravateljstvo je tožilo kmete, bili so doli iz Bele Krajine, a je vse tožbe umaknilo, ko se je dokazalo, da se je oni potovalec izdal za agenta naše zavarovalnice. Iz tega izprevidiš, da se človek ne sme ustrašiti, saj sodnija zadevo uredi po zakonu in po pravici.“

K.: „Tam-le poleti so pa orožniki po Poljanski fari na Gorenjskem stikali tudi po nekem potovalcu naše „Vzajemne“, kakor da ne bi bil prava pota hodil. Kaj pa je na tem?“

G. T.: „Ta slučaj je pa že tak, da naj ga izvedo širši krogi. Leta 1900, je hodil neki agent Slavije po Poljanski fari in ker so bili ljudje zavarovani še do leta 1904 pri tej zavarovalnici, agent bi bil pa vendarle rad tudi kaj zaslužil, je iznašel novo konkurenco Slaviji, ki bi pomogla njemu in njegovi banki. Pripovedoval je namreč ljudem, da bode Slavija zmanjšala zavarovalnino in da bode zaradi tega knjižice zavarovancev poslal v Ljubljano, da se to zapiše. A glej prevaro! V Ljubljani so razrušili staro zavarovalno pogodbo in poslali ljudem nove knjižice ter hoteli tako ustanoviti novo zavarovalno pogodbo, ki bi trajala od leta 1900 do leta 1910. Ko je pa prišel leta 1902 potovalec našedomače „Vzajemne zavarovalnice“ v te kraje in je zvedel o tej prevari, je odprl ljudem oči in sprejel dotične kmete v novo zavarovanje za čas od leta 1904. naprej. To se je zgodilo po dogovoru s strankami. Vodstvo Slavije je ovadilo potovalca „Vzajemne zavarovalnice“ okrajnemu glavarstvu v Kranju, rekoč, da je ta ljudi prevaril. Glavarstvo je poizvedovalo po orožnikih in tudi po župniku v tej zadevi in je končno, ko je neki znani zaščitnik Slavije v Poljanski dolini priporočal, da naj glavarstvo uniči zavarovanja naše domače zavarovalnice, poučilo dotičnega gospoda, ki je zajedno užitar župnijskih dohodkov, da vsa zadeva spada le pred sodišče, kajti ondi se bode pokazalo, katera zavarovalna pogodba da je prava. Čast glavarstvu, tako je prav! Tudi jaz priporočam vsakemu, kateri misli, da se mu krivica godi, naj gleda, da pride stvar pred sodišče, ondi je mogoče nepristransko svojo pravico izkazati. V prvi vrsti pa vprašaj

vsacega potovalca za pooblastilo in kdor ima pooblastilo naše domače „Vzajemne zavarovalnice“, je naš mož, zaupaj mu brez vse skrbi.

G. K.: „Bog Vam povrni. Veliko lepega in koristnega ste nam povedali, mi se bomo pa tega držali in delali po vodilu:

„Svoji k svojim!“

Politični razgled.

Državni zbor od 8. do 22. sušca.

Ob nastopu tega zasedanja je minister naštel toliko-le vprašanj, ki čakajo, da bi se jih poslanci usmilili: Carinski tarif, trgovinske pogodbe s sosednimi državami, tiskovni zakon, šestdeset cesarskih postav, sladkorski zakon, svinjska kuga, ljubljansko potresno posojilo; zraven tega je pa prosil minister, naj rešijo državne račune, ker so se zaloge v državnih blagajnicah posušile, in je nevarnost, da bo šlo vse na kant. Pred vsem je pa vlada želela, da dovolijo poslanci vojaške novince za tekoče leto. Dela je torej čez glavo bilo! A kaj so poslanci storili? Stara pesem! Nemci tarejo Čeha in druge Slované, zato slovanski poslanci pri najboljši volji ne morejo vstreti vladi. Čehi so skrbeli, da so napisali vsak dan po več prošnja in terjali, da se po imenih glasuje, ali naj se te prošnje tiskajo v zborničnem zapisniku ali ne. Zraven so morali Čehi skrbeti, da je bilo vedno toliko poslancev pri rokah, da je bilo glasovanje sklepčno. Vložene prošnje morajo potem brati pred poslanci zapisnikarji. Tako motenje je po pravilih pripuščeno, in Čehi so se ga poslužili, ter tako kake tri do štiri dni čas kratili, da zbornica ni prišla do dela.

„Slovanska zveza“ se pridruži češki obštrukciji.

Južni slovanski poslanci so se pod voditljem dr. Šusteršičem zbrali 15. sušca in se sklenili pridružiti Čehom na pomoč proti Nemcem. Ker se Čehi že nad štiri leta brez prida pogajajo z Nemci, in vlada kljub stanovitnosti čeških poslancev ni ustregla nobeni terjatvi, je očitno, da Čehi ne morejo odnehati od svojega sklepa. Ker so nadalje v zadnjem času Nemci vsi skupaj jeli pritiskati Čeha, tudi ostalim Slovanom ne more biti vseeno, ako bi Čehi podlegli v tem boju; zato so jim priskočili naši slovenski poslanci na pomoč, ker tudi oni Slovence podpirajo, kjer le morejo. Po zgledu „Slovanske zveze“ so pristopili tudi maloruski in italijanski poslanci. Ta postop je zbudil pri Nemcih veliko presenečenje in bojazen. Zato so bili takoj voljni, pričeti pod posredovanjem Pe-

ljakov novo pogajanje s Čehi. Dasi iz te moke ni bilo kruha, je bilo vendar to za vlado in Nemce precej mrzel poliv.

Konec drž. zbora.

Ker ni bilo v zbornici takega dela, kot si ga je vlada želela in je bilo vse upanje, da bi poslanci dovolili nabor vojaških novincev in delegacije pred prazniki, čisto prazno, je bil drž. zbor 22. t. m. odpuščen in nanovo za 14. dan aprila sklican. Za enkrat je bilo najbolj pametno, kar je mogla vlada storiti, ker obštrukcija bi se ne dala preprečiti.

Enoletna ogrska obštrukcija končana.

Minister Tisa je srečno dosegel, da so poslanci odložili bojno-orožje in šli na delo. Prvo in najpotrebnejše je bilo sprejetje predloga glede nabiranja vojaških novincev. Eno leto so se že pokali zanje, a so jih vendar pripustili! Takoj se je minister Kuen peljal na Dunaj in novi zakon osebno predložil cesarju v potrdilo. Novačenje se je na to takoj pričelo. — Na to so sprejeli poslanci še celo vrsto drugih predlogov, ki jim jih je predložila vlada. Najprej so dovolili oni denar, ki ga vlada v nesrečah in raznih stiskah deli med ljudi; nato zaklad za gradnje železnic in cest, za razširjenje reškega ladišča, za uravnavanje Drave in Save, pa še več drugih. Sprejet je bil tudi proračun za l. 1903; tudi hrvaški proračun je bil, dasi še le po daljšem kavsanju, potrjen. Bog ve, kako dolgo bodo ostali poslanci tako delavni!

Laški minister — tat.

Laškemu ministru Nasiju, ki je še pred kratkim sedel na ministrskem stolčku, so te dni potipali žilice in mu dokazali, da je bil — tat. Kradel je državi in jo skubil, kjer je le mogel. Pisal je izdatke za stvari, ki jih nikjer ni bilo, denar pa vtikal v svojo mavho. Pobiral je iz zakladov, kateri so bili namenjeni za reveže in siromake, ter tako podpiral svoj aržet. Med drugim je zapisal za knjigoveška dela stroškov za 15.000 lir, a knjig ni nikoli in nikjer dajal vezat; iz zaklada za učiteljske podpore niso učitelji nič dobili, ampak je bil sam tisti revni učitelj. Dosedaj so poizvedeli, da je pokradel nad eno četrto milijona lir. Iz vsega Nasijevega sleparstva je videti, da je za gotovo računal, da bo tudi njegov naslednik tak, kakor on. Pa kaj je čudno pri tem? Ker je bil ta tat liberallec, liberalno časopisje skuša vse prikriti, in ne žugne besedice o vsem sleparstvu; ako bi bil pa klerikalec, bi bili pa zagrmeli nad vsemi katoličani, kakor da bi se bil svet potresel.

Na Turka pritiskajo.

Stanje na Balkanu se je vsled turškega obotavljanja tako poostrilo, da sta Rusija in Avstrija turški vladi dali vednost, da hočeta imeti hitro popolne preuredbe v deželi, in grozita, da bosta obe državi drugače nastopile, da bo sultan čutil najhuje. Do sedaj tako hudih besedi še nista zabrusili. Enkrat mora biti res konec vsega potrpljenja! Ta nastop je ostrašil Turčijo, da se je jela pogajati z Bolgarijo za mir. Bolgarija terja, naj Turčija omogoči, da se makedonski begunci z mirno vestjo lahko povrnejo v svoje kraje, in zahteva boljše preuredbe za ves Balkan. Ako se to ne zgodi, se mir ne bo povrnil, ampak vstaja se bo samo poostrila in prikipela do vrha.

Rusko-Japonska vojska.

Novi napadi na Port Artur.

Že več tednov Japonci brezuspešno nasakujejo rusko pomorsko trdnjavo Port Artur na južnem delu polotoka Liantunga. Šestkrat so ga že napadli, a vsakokrat so šli s krvavimi bučami nazaj. Pred Arturjem je šest ruskih bojnih ladij, ki združene z vojaki, ki so v trdnjavi, s pridom branijo mesto. Te ruske ladje čakajo, da pride tja rusko brodovje iz baltovske strani in potem bodo skupaj udarile na sovražnika. Do sedaj se varno skrivajo pred Port Arturjem, ker je to tako močna trdnjava, da ji Japoncem ni moč priti do živga. Dne 10. marca se je vršil nov boj, o katerem smo dolžni zdaj govoriti. Po noči tega dne se je podalo šest ruskih torpedovk na odprto morje, in so srečale celo vrsto japonskih torpedovk in križark. Prišlo je do boja, v katerem je torpedovka „Vlastni“ vrgla torpedo na sovražno ladjo, ki se je vsled tega potopila. Torpedovko „Steregubši“ so japonske ladje med tem poškodovale in se je jela pogrezati. Na to ji je tekel glavni poveljnik z dvema ladjama na pomoč, ali zajelo jo je pet sovražnih ladij in tako se ta ladja ni dala več rešiti in se je potopila, moštvo so Japonci rešili in — vjeli. Na to so priplule še druge sovražne ladje ter začele iz topov streljati na Port Artur. Bombardirale so štiri ure in napravile več škode. Ko so ruski topničarji jeli odgovarjati z močnimi streli, se je sovražna ladjevje umeknilo. Japonci so imeli več mrtvih in veliko ranjenih, poškodovana je bila tudi ena ladja, ker je kotel počil in štiri kurjače vbil.

Napad 22. sušca.

O polnoči tega dne sta se približali Port Arturju najprej dve japonski torpedni ladji.

Vojaki zbrani v ladjevišču so s svetlobnimi raketi gledali, kaj da je in jeli precej nanje streljati, vsled tega sta se torpedovki umeknili. Ob štirih zjutraj so priplule tri torpedovke, pa so se morale tudi nazaj pomekniti, ko se je pa dan storil, je priplavalo vse japonsko brodovje, šest oklopnih, dvanajst križaric in osem torpednih ladij, ki so se postavile južno in južno-vzhodno pred Port Arturjem na obeh straneh izhoda. Ko je rusko brodovje to opazilo, je ob sedmi uri zjutraj zapustilo breg ter sredi med japonskim brodovjem udrlo na odprto morje. Med tem časom so Japonci streljali na Port Artur precej časa; 100 bomb so zagnali na mesto, 108 pa na okolico. Da so ruske ladje ušle izpred Port Arturja sredi med japonskimi, je bilo pametno preudarjeno, ker bi bile japonske ladje v ozkem zalivu ruskim zadale lahko težke poškodbe. Japonske ladje so se še tisti dan umeknile in niso iskale ruskega brodovja, da bi ga napadle, ker zdaj hranijo svojo moč za prepeljavanje vojakov.

Ruske in japonske izgube na morju.

Glavne praske dosedaj so bile na morju, in zato je zanimljivo zvedeti, koliko imata obe vojski že izgub. Na ruski strani sta uničeni dve ladji „Varjaga“ in „Korejca“, ki imata 270.000 centov teže, dve ladji „Palada“ in „Cesarevič“ pa sta močno poškodovani in so ju dali na popravke. Japonci pa imajo uničenih devet ladij, ki so v vrednosti daleč za ruskimi. Japonci so izgubili križarko „Tokačima“ in eno torpedno ladjo pri Čemulpu; križarko „Sitosa“, dve topničarki, eno uničevavko torpedov in tri torpedovke pri Port Arturju. Druge ladje pa so bile le poškodovane in jih sedaj popravljajo, da bodo za silo še dobre.

Vojska na suhem.

Skoro dva meseca že traja vojska, a do sedaj nimajo Japonci še nobenih uspehov, dasi so s tako naglico planili na Rusa, ko ni bil le-ta še nič pripravljen. Vse kar so na suhem storili, je to, da prodirajo po Koreji Rusom nasproti. Pravili so, da marširajo z velikansko hitrico, brez ovir, ali novejša vednost so pokazale, da gredo počasi, ker je pot silno težavna in zraven jim še vreme nagaja. Vseh Japoncev skupaj še 100.000 ni na Koreji. Nasprotno pa je Rusov veliko več na meji Koreje. Zbirajo se med Mukdenom in Niučvangom, odkoder bodo prodirali na razne strani. Glavni ruski poveljnik je sklenil zaenkrat z armado 70.000 mož in 200 topovi iti proti Japoncem, ki jim marširajo nasproti. Ob reki Jalu zadene ob kratkem na Japonce in tedaj se začne boj na vsi črti. Čete so pripravljene udariti na Japonca, kjerkoli bi Japonci naskočili Ruse.

Mesta, kjer se drže Rusi in ki jih bodo imeli v boju za hrbtom, so močno utrjena in jih bodo v skrajnji si šli s pridom branila.

Prvi večji boj na suhem.

Sovražnika si stojita že iz oči v oči, in boj se bo vršil na boj. Prvi spopad se je dogodil 28. sušca. Ruske patrulje so izzivale japonske konjike, da bi jih izvabile na boj, a sovražnik se je umeknil proti mestu Čengč'in, Rusi pa za njimi. Za mestnim ozidjem je čakalo pet japonskih eskadronov. Ko so se Rusi približali mestu, so sovražniki jeli streljati. Dva ruska eskadrona sta zasedla bližnjo visočino, ki se vspenja šestdeset korakov nad mestom in sta začela boj. V mestu je bila skrita japonska posadka, nekaj pešcev in nekaj konjikov. Rusi so začeli streljati na Japonce. Bili so se pol ure, potem so pa Japonci odnehali in tekli v mesto, da bi se poskrili po hišah. Dva puga konjikov sta udrila v mesto, tretji pa se je moral vsled ruskega streljanja umekniti. Rusi so na to poldrugo uro streljali na mesto, a ko so jo Japonci udrili, so Rusi pustili mesto pri miru in so se nazaj pomeknili. Rusi so imeli do 20 ranjenih, in tri mrtve, za Japonce se pa ne ve. Poldrugo uro po tistem so se Japonci v novič pokazali, na kar so Rusi zasedli bližnji grič in se postavili v vrsto. Vendar večjih prask ni bilo. Rusi so šli potem v mesto Kasan in obezali svoje ranjence. Prava vojska se še le sedaj začne, in odslej bo glavna reč na suhem.

Zakaj se sovražijo Korejci in Japonci.

Japonci so že marsikaj bridkega prizadeli Korejcem, zato jih pa ti tudi ne vidijo posebno radi, dasi ravno so jim sedaj dovolili prehod čez svojo deželo. Vzrok sovražstva pa je tale: Pred japonsko-kitajsko vojsko so Japonci nosili čop las, ravno tak kot Korejci. Po vojski so se pa Japonci vrgli po Evropejcih in odrezali čope; ne tako Korejci. Ti so pustili svojo diko in svoj največji ponos tudi še za naprej. Japonci pa pošljejo svoje brivce v korejsko glavno mesto, ki se postavijo po vogalih in čakajo čopastih Korejcev. Kjer se kak čopast prikaže, pa mu odstrižejo čop. Očitno je, da so Korejci lahko užaljeni, ko jim gredo Japonci kaj takega napraviti!

LISTEK.

Hvaležnost delavca.

Iz velike tovarne — bila je livarna železa — so se vsuli delavci. Z veseljem na

obrazu so hiteli domov, saj so imeli popolne prosto, da se morejo vdeležiti vstajenja Gospodovega. Ravno ob istem času je prišel iz Režnikove prodajalne, ki je bila na drugi strani ceste in od tovarne oddaljena kakih petdeset korakov, živahen rdečeličen deček. Vstopil se je na sredo ceste in pogledal vsakega delavca, ki je šel mimo obraz. Videlo se mu je, da išče nekoga. Njegovo bistro oko ga je kmalu opazilo med zadnjo gručo, ki je prišla iz tovarne. Spustil se je v tek in že od daleč klical: „Stric, pojte no gledat moje pirhe!“ In ker se „stric“ le ni zmenil zanj, skočil je k njemu in ga pocukal za rokav: „Stric, pojte gledat moje pirhe!“

„Francelj, glej ga no, ali si ti? Nisem te takoj opazil,“ je Smrekar pogladil kodrastega dečka po glavi. Smrekar je stanoval nasproti Režnikovim in je bil tam kakor domač. Zato ga je Francelj tudi navadno klical za strica.

„Kaj pa ste danes videti žalostni? Saj je danes vesel dan“, je dejal deček in pogledal tako zvedavo Smrekarja v obraz. Zjelo se mu je čudno, ker ni bil stric z njim danes tako prijazen kakor navadno.

„Saj nisem žalosten, Francelj,“ in Smrekar se je nasmehnil, a videlo se je, da je bil smeh le prisiljen.

„Počakajte stric, grem iskat dva pirha: enega za Jožka, enega za Miciko“ in deček je zginil med vrati, a se skoraj vrnil s kakor kri rdečimi pirhi. „Prosim, dajte jima jih in recite, da pridem kmalu v vas, da bomo malo trkali. Le pripravita naj pirhe, jaz imam močne, da vse pobijejo. Saj jih bodeta dobila, kaj ne!“ in deček je vprl svoj veseli izražujoč pogled v Smrekarja.

„Seveda bodeta dobila piruhe,“ je odgovoril ta in jih spravil, a videlo se mu je, da komaj ve, kaj dela.

Francelj je odhitel v prodajalno, kjer je že bilo več delavcev, da kaj kupijo za pirhe. Prišel je še ravno o pravem času, da je slišal delavca, ki je pravil, da mora Smrekar v 14 dneh zapustiti tovarno. Francelj je poslušal to žalostno novico z napetimi ušesi in odprtimi ustmi. Ker se je potem drznil izpraševati delavce, zakaj so ga odpustili iz službe, so ga pognali oče iz prodajalne čez „otrok sitni, kaj tebe briga“. A Francelj je mislil, da ga briga, zakaj mora Smrekar iz tovarne; zato je nastavljal pri ključavnici ušesa in poslušal. Slišal je dobro vse, kar so povedali delavci. Tovarnar je odpustil Smrekarja, ker ga menda ni takoj ubogal. Tovarnar je naziral zopet enkrat delo in pri tem poklical Smrekarja, naj mu nekaj pomaga, ta pa ni pustil svojega dela kar v sredi, a to je pogrelo tovarnarja, da ga je pričel oštevati. Smrekar se je hotel opravičiti, češ da ni mogel kar opustiti dela, ker

bi se lahko naredila kaka škoda, a to je bil olje na ogenj. Tovarnar je pričel kričati nad njim: „Sedaj pa še razgraja in vpije nad menoj! Najrajše bi vas odpustil iz službe. Seveda predobro plačo imate, potem vam pa raste greben! A jaz vas že naučim!“ Smrekar je mislil, da mu jih po nedolžnem ni treba požirati, je odgovoril: „Saj ne bom prvi zapustil tovarne brez vzroka. To se je zgodilo že marsikomu!“ Tovarnar pa je izgubil popolnoma pamet: „Kaj vas briga? Vi ste plačani in morate molčati, ubogati, pa delati! Od vas si ne pustim dajati nauk! V štirinajstih dneh nimate v moji tovarni nič več dela!“ in odšeje.

To je bilo vse. Delavci so dejali, da tovarnar ni imel prav in da bi moral biti še vesel, če bi imel same take delavce kakor je Smrekar. Nekateri so dejali, da bi bil Smrekar bolj pametno ravnal, če bi bil „prido“ mirno sprejel, drugi so dejali, da tovarnar ni svetnik in da se mu pač sme povedati, kar mu gre, in da sme delavec tudi govoriti, kadar je pravica na njegovi strani. Da pa je bila pravica na strani Smrekarjevi, o tem so bili vsi prepričani. Radi bi se potegnili za svojega tovariša, a se niso upali, ker so vedeli, da mora obveljati to, kar si vbije tovarnar enkrat v glavo in naj gre tudi tovarna v nič.

Francelj je slišal dovolj. „Kam bodo šli sedaj stric?“ ta misel ga je mučila. Mora zvedeti, kaj mislijo storiti sedaj „stric“, in odšel je na cesto in čakal delavca, dokler ni prišel iz prodajalne in ga prašal: „Kam bodo pa šli sedaj stric?“ „I kateri stric pa?“ je prašal delavec dečka, ker še ni vedel da kliče mali Smrekarja navadno za strica. „Smrekar, ki morajo iz tovarne,“ je dejal deček in proseče pogledal delavca. „Kam bo šel? Naprej! Tukaj ne more ostati, ker je tu ena sama livarna za železo!“ je pojasnil vprašani.

„Naprej! Proč od tukaj?“ je ponavljal Francelj z vidnim strahom.

„Da, da, proč od tukaj“ je ponovil delavec. „Saj je tam na Vestfalskem dovolj takih le gnezd: A predno bo dobil delo, lahko vsi že lakote umro.“

Francelj, ki je imel vse za golo in čisto resnico, je kar okamenel in nemo zrl za možem, ki mu je povedal strašno novico. A kmalu se je nekaj posvetilo v dečkovi glavi. Stekel je v kuhinjo in povedal nekaj kuharici na uho. Ta se mu je sprva nasmejala, a ker jo je ni nehal prositi, prinesla mu je skrivaj praznično obleko.

Kmalu potem je potrkal nekdo na vrata tovarnarjevega stanovanja in po običajnem „Prosto!“ ni vstopil nihče drugi kakor naš Francelj. Tovarnar in njegova žena sta ga začudena pogledala, a predno sta ga mogla prašati, po kaj je prišel, je že Francelj uljudno

pozdravil in potem prašal: „Prosim, ali mi je mogoče govoriti z gospodom tovarnarjem o jako važni stvari?“ Slišal je to prašanje že večkrat doma, ko so hoteli razni tujci govoriti z očetom o trgovskih stvareh, in zdelo se mu je najbolj pametno, če tako praša. Tovarnar, katerega je prijetno iznenadilo to vprašanje, je odgovoril smeje: „Jaz sem pripravljen, mladi sosed, česa želiš?“

„Prosim, gospod tovarnar ne odpustite Smrekarja iz službe,“ je dejal deček in miloproseče pogledal tovarnarja.

Na mah je bil Vurnig ves izpremenjen. Jezno in odurno ga je zavrnil: „Dečko, kdo te je poslal?“

„Mene ni nihče poslal. Kdo me tudi hoče?“ je odgovoril mirno.

„Fant ti lažeš!“

„Jaz ne lažem“, je odgovoril Francelj in rdečica ga je oblila, obraz pa se mu je namrdnil na jok. „Gospod Smrekar je moj prijatelj in prijatelju se mora v nesreči pomagati. Mami nisem nič povedal, da sem šel k vam, samo kuharica ve, ker drugače ne bi bil dobil praznične obleke.“

Tovarnarjev obraz se je nekoliko zjasnil. Skoraj prijazno ga je prašal: „Odkod pa veš, da mora Smrekar iz službe? Ali ti je sam povedal?“

„Od delavcev sem slišal, ki so bili v prodajalni. Smrekarja sem videl, bil je zelo žalosten. Kaj ne gospod tovarnar, da sme še ostati v službi?“ in deček je zopet pogledal proseče tovarnarja.

„Od kdaj pa poznaš Smrekarja?“ je prašal Vurnig.

„O midva sva že dolgo prijatelja“, je razlagal Francelj. „Najmanj že tri leta. Kako je vedno prijazen z menoj, kadar pride po tobak. Vedno se kaj poigrava toliko časa, dokler mu oče ne prinese tobaka. In kako je takrat pri nas prijazen, kadar pride Smrekar v vas! Ime mu je tudi Francelj kakor meni in ob godu voščiva drug drugemu. Vsi ga imamo tako zelo radi.“

Tako se je možato potegnil mladi Francelj za svojega „prijatelja“. Ko je končal, sta pričela tovarnar in žena govoriti polglasno med seboj. „Smrekar gotovo ni malopriden človek“, je pričela žena, „izprijen in zani karen človek nima veselja nad otroki in tudi ne zna otrok nase prikleniti. Morda si se pa vendarle prenačil?“

„Ali on se mi je odgovarjal in ustavljal“ in tovarnar je povedal ženi ves dogodek.

„Vidva imata oba prav“, je dejala žena. „Ti imaš prav, on ima prav. A če vso stvar še enkrat mirno in trezno premisliš, pa moraš končno vendarle Smrekarju dati prav, saj je delal v tvoje dobro.“

„Vse to priznam“, je odvrnil on „a rabil je proti meni žaljive izraze“

„Na posamezne besede pa vendar ne smeš pri delavcih tako zelo gledati, saj niso tako izobraženi kakor ti. Vrhtega marsikaka beseda ni tako hudo mišljena. Namen, radi katerega se rabi beseda, je veliko večjega pomena, in ta je bil dober.“

„Ti bi bila prav kakor nalašč za jezičnega dohtarja“, je dejal smeje Vurnig in s tem se je že na polovico vdal.

„Pristavljam samo še eno. Pomisli jutri je Velika noč in včeraj je bil Veliki petek, ko je naš Gospod prosil na križu: „Oče, odpusti jim...“ Odpusti tudi ti Smrekarju, saj ni izgovoril žaljivih besedi iz slabega namena. Kako vesele velikonočne praznike lahko napraviš njemu in njegovi družini in temu junaku z eno samo besedo! Odpusti!“

„To je vse lepo! A verjemi, da mi ta možat nastop tega malega junaka za svojega „prijatelja“ veliko bolj ugaja. Kolikokrat sem že mislil, da na svetu ni drugega kakor golo samoljublje in dobičkaželjnost, a sedaj mi pride ta dečko in dokaže s svojim nastopom, da se še dobi na svetu prava ljubezen do bližnjega. Povej temu junaku, kaj naj pove Smrekarju.“

Žena si ni dala dvakrat reči, ampak se je obrnila k dečku: „Francelj, pojdi k Smrekarju in mu povej, da še lahko ostane v službi in da mu želiva vesele praznike.“

Dečko je zgrabil klobuk bolj trdno kakor bi se bal, da mu ne pade iz rok, in prašal: „Gospod tovarnar, ali smem res?“

„Da!“ je bil odgovor, „in dobre pirhel!“

„O dobri gospod delovodja“ je veselja vzkliknil Francelj, „hvala lepa, hvala lepa!“ in že je bil zunaj na cesti in tekel na vso moč k Smrekarju.

Kar se oglase veličastni zvonovi vabeči k vstajenju Gospodovemu. Francelj jih ni slišal, mislil je samo na to, kako bo vesel Smrekar, ko mu prinese veselo sporočilo. Tako je bil zaverovan v svoje misli, da ni videl matere, dokler ga ni prišla za roko in prašala: „Kje pa si zopet bil; pa v ti obleki? Tako sem te že iskala doma; alo sedaj pa z menoj k procesiji!“ Francelj je med potom povedal, kje je bil in kaj je dosegel. „Kaj ne mama, da bodo stric veseli! Oh, tam-le gredo!“ Francelj je pustil mater in stekel k Smrekarju. V eni sapi je povedal veselo sporočilo. Smrekar je še-le verjel, ko je tudi Franceljnova mati potrdila. „Pa pridite po procesiji malo k nam v vas. Potem vam lahko razloži vse na dolgo in široko.“

„Dobri dečko, tega ti ne pozabim nikoli! Bog ti povrni“, samo te besede je mogel izgovoriti hvaležni Smrekar. In odšli so v cerkev. Ko je zadonela stara, a vedno veličastna velikonočnica:

„Zveličar naš je vstal iz groba;
Vesel prepevaj o kristjan!“

— — — — —
Aleluja, Aleluja, Aleluja“

so peli tudi naši znanci, peli iz srca, saj je bil današnji dan tudi zanje dan veselja —

Ni še minulo leto. Pri Režnikovih se je mnogo izpremenilo. Na prvi pogled si lahko čital starišem veliko žalost z obraza. Če bi prašal zakaj so žalostni, odgovorili bi ti, ker je Francelj bolan. In res je bil Francelj bolan. Zdravnik je dejal, da mu bo treba bolno meso na hrbtu izrezati, a ker bo rana velika, zato ni upati popolnega ozdravljenja, razun če se dobi kdo, ki bi si dal izrezati toliko mesa, da se v Franceljno rano vstavi zdravo meso. Režnik sam je bil takoj pripravljen, a zdravnik je dejal, da je preslab in bi morda moral pozneje sam čutiti hude posledice. Režnik je obupal, da bi Francelj ozdravil, kajti vedel

je, da se ne bo nihče podvrigel ne sicer nevarni a vendar hudi operaciji.

A Režnik se je motil — oglasil se je Smrekar. Prišel je kakor navadno enkrat zvečer k Režniku v vas in malo obiskat svojega bolnega prijatelja. Zvedel je, kaj je rekel zdravnik. Po kratkem premisleku je dejal odločno: „Ako je vam prav in ako misli zdravnik, da sem dovolj močan, da se lahko brez nevarnosti podvržem operaciji, potem storim rad nekaj za Franceljna.“

„Ali — ali govorite resno, g. Smrekar?“ je jecljal Režnik.

„Da, popolnoma resno. Saj veste, da me je Francelj lani, čez 14 dni bo ravno eno leto, rešil iz največje zadrege. Bog ve, kaj

bi se zgodilo z menoj? Vesel sem, da mu morem tako kmalu pokazati svojo hvaležnost“, je izjavil Smrekar.

Zdravnik je dejal, da se Smrekar lahko brez nevarnosti podvrže operaciji. Tekom 14 dni pa bodeta oba z Franceljnom zdrava.

In zopet je prišla Velika noč. Mimo Režnikovih je šla procesija, notri pa sta bila Francelj in Smrekar. Obema lahko čitaš veselje iz obraza, kajti zdravnik je rekel, da sta oba z vsake najmanjše nevarnosti. Zopet sta družila svoja vesela in hvaležna čustva z onimi pevcev, ki so peli:

„O poj kristjan hvaležno čast!
Aleluja, Aleluja, Aleluja!“

Razgled po domovini.

Vollitev v gorenjskih občinah. Ker se je „Domoljuba“ 7. številka začela tiskati že v torek 5. t. m., zato ne moremo poročati v tej številki o izidu volitve. Kolikor nam je znano, se naši možje dobro držé. Čast jim!

Izredno številko „Domoljuba“ smo izdali zaradi volitve v gorenjskih občinah. Razposlali smo jo pa le naročnikom v okrajih Kranj-Loka-Tržič.

Duhovniške spremembe. Podeljena je župnija sv. Katarina č. g. Ivanu Meršolju, doslej kapelanu na Dobrovi. Premesčena sta č. g. Pavel Perko, kapelan v Škocijanu pri Dobravi na Rako in č. g. Francišek Rakovec z Rake v Škocijan pri Dobravi.

Letošnji novomašniki ljubljanske škofije iz III. letnika. Borštnar Ivan, Zlato polje; Kozelj Matej, Tunjice; Kralj Anton, Višnjagora; Kurent Alojzij, Višnja gora; Prešeren Jožef, Smolinja vas pri Rudolfovem; Prijatelj Vladimir, Ribnica; Strubelj Ivan, Polica.

Castna člana „Danice“. Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“ je izvolilo enoglasno presvetlega knezoškofa g. dr. Antona Bonaventuro Jegliča ter pred. gosp. profesorja dr. Iv. Ev. Kreka svojima častnima članoma.

Čebelarji pozor! Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani je pričelo izdajati z novim letom 7. letnik „Slovenskega Čebelarja“. Ta list se odlikuje po vsestransko dobri in bogati vsebini, ter ga moremo pri tej priliki našim cenjenim bralcem-čebelarjem kar najtopleje priporočati. Člalom „Slov. čebelarskega društva“ se pošilja list brezplačno. Udnina znaša 2 K na leto in naj se pošilja upravnistvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani. Na zahtevanje pošilja omenjeno tudi posamezne številke na ogled.

Notranjske novice.

— **V Matenjivasi** vjeti tat Janez Pavlič je dobil pet let težke ječe. Obdolžen je bil kar prav številnih tatvin. Njegova mati, ki je bila na sumu, da mu je pomagala, je bila oproščena.

— **Dve novi šoli** hočejo napraviti v hrenoviški fari. Bil je zato že komisijonelni ogled. Seveda se je držal Jošca komisije, kakor klop. Povsod je čvekal vmes, tako, da so ga včasih malo vstavili. A nezogibni Jošca je kvasal naprej. Toda, Jošca! Vi ne bote pri tem nič zaslužili, če sploh do teh nepotrebnih šol pride!

— **Liberalna vest.** Dekle prinese liberalnemu trgovcu brinjevec naprodaj. Bilo ga je 13¹/₂ l. Na račun ji da 24 K z narcčilom, naj ga še prinese. Dekle pa pride po ostali denar. Toda poštenjaški liberallec noče več plačati, češ steklenica je držala le 12 l, dasiravno je bila na 13¹/₂ l. cimentirana. Ker se pa drugače ni mogel izviti, pravi: Danes je nedelja, pojdi molit, ne pa tirjat. Dekle ga pa zavrne: Jaz sem bila že pri sv. maši, vi pa gotovo ne. V jezi, da je bil zadet v živo, pravi liberalni trgovec: Vi klerikalci sleparite. Dekle pa pravi: Mi ne, ker hočemo za blago plačilo; vi liberalci pa, ker hočete, da je 13¹/₂ l. brinjevca toliko kot 12 l., če ga morate plačati.

— **Žene, brez moža nikamor!** Zoper voljo svojega moža je šla žena na ženitovanje svojega brata. Moža to vjezi. Hitro pokliče voznika in brž naložita njeno bališče ter je peljeta na njen dom. To je bil smeh, ko priuka mož, vrh voza sedeč, v vas ter jame metati balo pred hišne duri.

— **„Slovenec“** se še vedno prodaja v Postojni! Čudno! Toliko in tako važnih oseb se je zavzelo zoper njega, pa še ni vklenjen. Kako zanimivo bo, če mogoče na-

vedemo imena njegovih nasprotnikov. Med dvema kumernima sta tudi dva debela!

— **Po „Narodu“** se bahajo, kako imenitno so zmagali liberalci v Slavini. Ali niste šli na volišče z izrekom: Mi nočemo biti ne liberalci, ne klerikalci, ampak poštene možje? Čemu torej vpitje?

— **Iz Dunaja** volit je prišel v Trnovo nek liberallec. „Narod“ pa vendar farba, da je liberalna stranka premalo storila. Je hudo, kajne?

— **Ogenj.** V torek večer 29. marca je pogorel kozolec Lovrenca Korenč, posestnika v Novem svetu pri Hotedršici. V kozolcu je bilo veliko suhega lesa kateri je tudi ves zgorel. Zavarovan je bil za majhno svoto 200 kron, medtem ko bo škoda okoli 1400 kron, ali pa še več. Zažgala je najbrž njegova slaboumna žena.

— **Duhovne vaje** smo imeli v Starem trgu od dne 13. do 19. marca. Vodilo jih je šest duhovnikov. Ljudje so z duhovnimi vajami jako zadovoljni. Dokaz to, da so se jih pridno vdeleževali.

— **V Hrenovicah** je mož, N. Tajnik se piše. Zlobni jeziki trdijo, da je sedaj že večkrat mašo zapil. V jezi je to storil, pravijo. Mi pa vemo da to ni res. Gotovo ne! Saj je pred volitvijo in še potem h krščanskemu nauku hodil. Ja, vse vidijo!

— **Starotrške novice.** Občinski odbor v Starem trgu je sklenil, ter dobil dovoljenje od dežel. odbora pobirati naklado na žgane opojne pijače po vsej občini, in sicer 20% od alkoholne stopinje. Liberalni gostilničarji so silno razburjeni, in se jeze radi tega, in so že vsi podražili žganje. Ubogi šnopsarji, ki bodo morali sedaj dražje plačevati to zlato kapljico. Č. g. Hauptman je kriv, da se je v Starem trgu šnops podražil? Komaj je začelo županstvo pobirati naklado na žganje, je takoj cena istemu po-

skočila; videlo se je koj drugi dan necega liberalnega ljubljenca alkohola, ko je preklinjal in se jezil, naj me hu... vzame ako bom še kedaj šnops pil, ki je tako drag. — „Peter“ pa „Ponuda“ naj ga pijeta. Tako je.

Iz vipavske doline.

— Vipava v cvetju. Vipavska dolina je vsa v cvetju. Marelice cvetó, breskve in bruške. Vse je belo... Pa je rekla tetka burja: Jaz tudi znam pobeliti... pa je pobelila vse gore globoko doli — s snegom. In zdaj se gledata skoraj čisto od blizu: starka zima in hčerka iz raja, mlada pomlad. Starka se reži, pomlad se pa smeji, češ, jaz sem že tu kaj si se toraj vrnila, starka ledokrvna, iz svojih snežnih domov tam gori na severu? Beži od t d, tu ni več sate mesta... In že se solzi ledena starka, kesa se, da se je vrnila in že beži tje gori na sever, daleč tje za rusko zemljo. Mi pa kličemo: Srečno pot, starka zima, živele mlada pomlad!

— Pomlad v Št. Vidu. Pri občinskih volitvah v Št. Vidu je zmegala katol.-narodna stranka. Liberalci so pgorali. Njih metla se je obrabila, vile so otopele in liberalnim grabljam so se potrli zobje; zato so pa zavedni možje vse skup vrgli med staro šaro. Liberalci so sicer obetali, da bodo dali v popravilo vile, grablje in metlo; možje so pa rekli, da se vsa ta stvar ne da nikakor več popraviti, da si toraj treba omisliti novo. Pa so si omislili. Liberalci so bili seveda prepričani, da zmagajo, saj je prišlo isti dan iz Vipave precej »narodno-naprednjakov« v Št. Vid — tudi vipavsko »napredno« udeležstvo je bilo zastopano po več članih — prišli so v Št. Vid v trdni nadi, da bodo slavili zmago, toda oh, oh, dobili in doživeli so zgago! V svoji jezi niso mogli družega, kakor da so našuntali svojega tovariša »vipavskega otrobarja«, da se je lagal v »Slovenskem Narodu«, da so št. viški »klerikalci« slavili svojo zmago s tem, da so streljali z možnarji zoper točo. Streljali so res, namreč delavci, ki razstreljujejo skale in pripravljajo svet za nove vinograde. No, pa recimo in priznajmo, da so streljali tudi zoper točo, namreč zoper liberalno točo... pa so jo tudi pregnali iz Št. Vida. Toraj živili vrli strelci!

— Liberalna nestrpnost. V Št. Vidu je imel mož naše stranke v nekem liberalnem dimniku obešeno meso, da se je sušilo. Liberalci so toraj usmiljeni in postrežljivi ljudje. Prišli pa so občinske volitve in liberalci je pritiskal na moža, naj voli liberalno, on pa (nehvaležnež) ni hotel delati zoper svojo vest, volil je po svojem prepričanju katoliško-narodno. Pa kaj se zgodi? Vrata liberalne hiše se odpro in ven na cesto začne frčati

še neprekaženo »klerikalno« meso... Ab, liberalcem zamriti se, je hudo, hudo, pa še kakó!

Iz Čateža pod Zaplazo. »Čatežani so pa tako nobel postali«, tako pravijo sosadni farani. Pa veste zakaj? I zato, ker se je popred tako zapuščeni Čatež po prihodu prečastitega gosp. župnika Henrika Povšeta v kratkem tako prenovil... Še tisto jesen leto 1902. sme imeli politični shod; drugo leto 1903. sv. misijon. Vstanovili smo Marijino družbo, in zdaj, kakor veste, še Hranilnico in posojilnico, katera kaj vspešno deluje. Ko smo dokončali popravo župnišča, se bomo lotili še trudapolnega dela na Zaplazu, katero bode stalo veliko truda, namreč zidanja nove cerkve. Za vse to gre čast in hvala g. župniku, kateri so jako delavni in za blagor ljudstva vneti mož. Pri nas je narodenih blizo 40 »Domoljubov«, nekaj »Bogoljubov« in »Slovencev«, morda tudi kaki »Rodoljub« pa je skrit, ker ga je sram pred poštenimi ljudmi. Hvala Bogu, da je tako!

— Predpust o postnem času. Sociálni demokrati v Spodnji Idriji pravijo kakor drugod, vera je zasebna stvar, vendar ne nehajo in pri vsaki priliki smešijo vero. Lani na pepelnično sredo so se norčevali iz cerkvenega pogreba, letos tudi ne smejo zaostati. V četrtek po pepelnični sredi so napravili bal krčmarji, kovači in mesarji, pa ne vsi ampak vsake branže po eden. Na sv. Jožefa dan so priredili še sijajnejši dirindaj; kar dve igri, muziko in ples so hoteli napraviti. In vse to so tudi napravili. Čujemo, da jim je glavarstvo prepovedalo obe igri in ples. Bratci demokrati pa so igrali, plesali, peli in pili in še zjutraj so nekatere pijane muhe, dajale svoje neolikane »štíme« od sebe. Mi pa vprašamo, od kedaj imate pravico javno in nalaše zasmehovati to, kar je večini ljudi sveto, od kedaj sme tujec Štraus nam kaliti nočni mir? Ali v Spodnji Idriji ne veljajo določbe za nočni mir? Ali bo treba posebej za vas žendarmijske postaje? Vsi pametni ljudje se zgražajo nad vašim početjem, če ne verjamete, pa jih prašajte. Lepe sadove socijalnih naukov kažete. Zato pa, kdor ima le količkaj močatosti v sebi, z vami ne drži, in mi kličemo: svoji k svojim!

Gorenjske novice.

* »Gorenjec« kaj rad sprejema dopise iz Smlednika. In kaj bi jih ne? Saj prihajajo izpod jako spretnega peresa; dopisnik se je namreč svoje dni že mučil s staroslovenščino, ki je podlaga novoslovenščine, katera mu torej zaradi tega tako gladko teče. Roka dopisnikova pa ni vajena samo peresa, ampak tudi bridke »sabljič«, ki bi se bila že kmalu

namakala v krvi sovragovi. Ta vrega občudovanja vredni mož, ki išče svoje časti v dvoboju, pa prodaja isto svojo čast s smradljivim »Gorenjcem« vred po gostilnah in drugod. Smlejci, pokažite mu vrata, kadar še pride, in ne sprejemajte umazanega lista iz njegovih rok! Berite rajše poštenega »Domoljuba«, saj prihaja med vas v 80 iztisih! Dopisniku pa prav po očetovsko svetujemo, naj si kmalu priskrbi kako službo, da mu ne bo treba več okušati klerikalnega kruha.

* Liberalno društvo v Terbojah je sicer majhno kakor gorčično zrno, ker nima več kot šest udov, a želi postati mogočno in košato drevo, tako da bi »Gorenjski krokar« gnezdil in se šopiril po njegovih vejah. Toda to se tako kmalu še ne bo zgodilo; še ni bilo tistega dežja na zemljo. Samo en sad dobro rodi že sedaj: lesnike laži in obrekovanja. Zlasti zdaj ob času smleških občinskih volitev je nakidal tega sadja na koše. Mi vemo kdo je tisto človeče, ki maže papir in ga pošilja krokarju »Gorenjcu«. Lahko bi ga tu javno ožigosali in nekoliko razkrili njegovo preteklost. Toda ne maramo tega, ker ga Terbojci že tako poznajo in vedó, koliko so vredni izbruhi takega capina. Samo to naj si zapomni nezrelo revše: škoda črnila in papirja; Terbojci smo prepametni, da bi takim ljudem šli na limanice!

* Iz Moravč. Dne 11. marca smo izročili zemlji + Angelijo Novak iz Priker-nice. Bila je še mlada, komaj v 17. letu. Bila je v Marijini družbi; vse svoje življenje je bila prav pobožna deklica in ves čas v svoji dolgotrajni bolezni je bila zelo potrpežljiva. Naj v miru počiva!

* Iz Nevelj. V času od 13. do 20. sušca obhajali smo v naši župniji sv. misijon. Vodili so ga trije gg. duhovniki iz kongregacije sv. Vincencija P. v Ljubljani, namreč gg. Nežmah, Flis in Dobršek. Lepi so bili dnevi sv. misijona za Neveljsko župnijo. Pridno so hodili lepe in jedrate govore poslušat ne le domači farani, temuč tudi iz okolice prihajali so ljudje v velikem številu k misijonskim pobožnostim. Da bi pač sv. misijon med župljani Neveljskimi obrodil obilo sadu! Bog daj! — Naj še sporočim, da smo tu lansko leto razširili premajhno pokopališče, katero je meseca oktobra blagoslovil preč. g. dekan kamniški ob asistenci nekaterih gg. duhovnikov in ob precejšnji udeležbi župljanov. Sedaj je v delu za našo cerkev stranski oltar Matere Božje. Dela ga podobar g. Rovšek v Ljubljani. Blagoslovljen bo novi oltar dné 1. majnika. Glavna podoba v oltarju bo podoba Marije, pomočnice kristjanov, z detetom Jezusom v naročju. Poleg te glavne podobe bodeta na oltarju podobi sv. Alojzija in sv. Neže. Oltar obeta biti zelo lep. Ako bi kateri bralcev »Domoljubovih« hotel prispevati s kakim darom za naš oltar, bili bi mu iz srca hva-

ležni, ker nam še precejšnja svota manjka. Gotovo bi si pa tudi naklonil srce svoje nebeške Matere. Morebitni darovi pošljejo naj se na farni urad v Nevljah, P. Kamnik. Ako slednjič še sporočim, da se bo v kratkem pričelo graditi v naši župniji novo šolsko poslopje, končal sem s svojimi novicami.

* **Iz Reteč pri Škofji Loki** se nam poroča, da so na tiho nedeljo blagoslovili p. Angelik iz Ljubljane nov križev pot. Vsa slovesnost se je jako lepo izvršila. Novi križev pot je zares lep kras ondote župne cerkve. Delo hvali mojstra Aleksandra Götzeln, ki je za primerno majhno svoto postavil umetno delo.

* **Vlom v cerkev. Tat prijet.** Iz Stare Oselice: V noči od 20. na 21. marca je prišel neznan tat v cerkev. Vlomil je v tabernakelj, vzel lunulo iz monštrance, in kelihu, ki je bil ravno zraven ciborija, odvil srebrno kupo. Tatú so prijeli v Žireh in našli pri njem še ključ od tabernakeljna. Skrajni čas je, da je prišel orožnikom v pest, ker je najbrže nevaren tat.

* **Na semnju sv. Jedert** dan je bilo v Loki vsega dobiti. Le nečesa smo hudo pogrešali. Na prodaj je sicer bilo, le ponujal je nihče ni. Mislimo „Slov. Narod“. Vedno je pri Žigonu razobešana tabla, da prodaja tudi to robo, ta dan je ni bilo. Na onem kraju pa sta visela ena žaga in ena sekira. Kajne, g. Žigon, saj vi v slovesnih trenutkih tudi spoznavate, da umazanija „Slov. Naroda“ ni za naše ljudstvo in pa da vselej ni koristno pokazati svojo liberalno barvo?!

* **Most iz Bodovelj v Podpulferco** je obč. odbor sklenil opustiti. Zadnja povodenj ga je precej poškodovala. Sicer pa itak ni bil dosti vreden.

* **Vodnjak v Škofji Loki** na glavnem trgu ni dal že teden vodé. Kuharice so nanj vedno nevoljne, ker je tolikrat — suh.

* **V tuhinski dolini** imajo toliko blata, da si načelnik cestnega odbora Močnik iz Kamnika ne upa priti ga pogledat, ker se boji, da bi ne izgubil v njem svojih čevljev.

* **„Slov. Narod“** dela odgovornega gospoda dekana iz Kamnika za vsak pobjo, ki se zgodi v kamniški okolici. Nekega napadalca, ki je pravi učenec liberalizma, je „Narod“ imenoval zelo mirnega človeka. In vendar je bil ta mirni človek že 17 krat kaznovan radi pretepanja. Takega mirnega človeka privoščimo liberalcem!

* **G. župnik v Stari Oselici** je bil zelo bolan. Zdravje se mu je zboljšalo.

* **Gasilno društvo v Kropi** si bo sezidalo novo poslopje. Bog-daj, da bi bila Kropa obvarovana za naprej pred strašnim ognjem!

* **Kako „Narod“ laže.** Neki liberalec je pisal v „Narodu“, da je kamniški g. dekan izsilil 500 gld. od nekega Matije Dolinšek.

Sedaj je pa izjavila njegova soproga, da na tem ni niti besede resnice. Tako liberalci lažejo!

* **Pradeda liberalcev** so pred kratkim gnali neki Lahi od Kamnika do Ljubljane v podobi stare velike „afne“. Lahi so gotovo slišali, da kranjski liberalci trdijo v „Narodu“ da človeka ni Bog ustvaril, ampak da izhaja od opice, zato so mislili, da bodo grozno zaslužili, ko jim bodo kazali staro opico. Ali ljudje brez razlike strank so se opice izogibali, ker takega pradeda vendar nobeden ne mara.

* **Kamniški vlak** je zelo ponosen na svoj novi most čez Savo. Pravi, da mu ga ni para na Kranjskem. Da bi le nekoliko hitreje potegnil, to bi ga bili vsi potniki veseli.

* **Pet oseb v smrtni nevarnosti** je bilo 14. marca pod Šmarno goro. S čolnom so hoteli dračje prevažati iz otoka. Čoln se je obrnil in vsi so padli v deročo vodo. Trije so se rešili, dva sta na kolesih pri mlinu obvisela. Župan Tršan in mladeniča Čižman sta jih rešila.

* **Dovje.** Pogosto sneži. Bele snežinke se kaj radi igrajo s sivimi glavami čistljivih snežnikov, ki so po zimi tako nekam zapuščeni, a na poletje dobi „Golica“ novo kočo in tudi v Vratih se dela hotel, kjer bodo našli vsi, ki bi omagali na tega življenja strmem popotovanju, prebivališče in prijetno prenočišče. Mirno in tiho je pod Triglavom v zimskem času. Sivkasti dim mojstranske tovarne se dviga kvišku in izgublja v višavah. Le tuintam potuje skozi faro kak neznan človek, potrka na vrata in dobra srca faranov. Ne méni se dosti za mladino, ki pohaja v dvorazrednico, ki je nastala letos in sicer iz prejšnje jednorazrednice, ne méni se dosti, da je želja mnogoterih napraviti novo šolsko poslopje — on gre dalje svojo pot. In zgodi se, da pride po cesti mimo kak visok neznan gospod, obiše in si ogleda našo cerkev in njene zanimivosti ter odnese njene dragocenosti. Morda ne najde vse v takem redu kot je pričakoval, morda ne najde v cerkvi svoje pozemske sreče, zato gre tudi on dalje — za novimi cilji. — Mirno in tiho je v zimskem času pod Triglavom, sivi dim se vali noč in dan iz mojstranske tovarne proti nebu v daljavi pa se čuje iz Hrušice ropot tisočeri in tisočeri delavcev, kjer delajo predor za novo železnico.

* **Nesreče pri gradnji železnice** so skoro na dnevnem redu. V predoru nad Vintgarjem je dinamit na kosce raztrgal nesrečnega Italijana. Neki drugi Italijan je prišel po neprevidnosti med vozove, ki so mu na dveh krajih zlomili nogo in jo zmečkali. — V tunelu pri Hrušici se je ponesrečil Hrvat Jožef Mesic. Na prsi mu je priletel težak

kamen tako močno, da je bil revež takoj mrtev.

* **Samomor.** Na Javorniku se je ustrelil 25 let stari zasebnik Fric Kraupp Bil je zmedenega duha.

* **Tat požigalec.** Nevaren tat je prišel v neko hišo v Žirovnico ter jo zažgal. Dve postelji sta zgoreli. Tat je potem skočil skozi okno. K sreči so domači ogenj pravočasno zapazili in pogasili, drugače bi bila pogorela vsa vas s 37 hišami.

* **Napadli so na Jesenicah** neznani lopovi nekega pijanca in mu vzeli okoli 40 K denarja. — Na Lepenjcah v Boh. Bistrici je pa ukradel neznan tat nekemu posestniku 100 K iz skrinje. Ker je med železniškimi delavci vedno veliko dvomljivih ljudi, morajo biti domačini zelo previdni.

* **Ovire pri gradnji bohinjske železnice.** Preiskavanje tal za gradnjo bohinjske železnice po savski dolini je pokazalo, da tudi na progi Jesenice - Bohinjska Bistrica vladajo deloma iste razmere kakor ponekod na Goriškem. Blizu Boh. Bele bi morala železnica na dveh krajih voziti čez Savo. Za ta dva velika mostova pa se tudi v veliki globočini ni našlo dovolj trdih tal za temelj. Nadalje je preiskovanje tal izkazalo, da bi se na tem delu proge nahajala proga na polzečem ozemlju. Vsled tega ostane železniška proga popolnoma na levem bregu, za kar bo treba izkopati kakih 850 metrov dolg prostor.

* **Za kozami** je obolel neki Makedonac v Boh. Bistrici. Odvedli so ga takoj, ko so se opazili znaki črnih koz, v bolnišnico za nalezljive bolezni. Okrajno glavarstvo je takoj odredilo vse varnostne navedbe, da se od strani vsaka nevarnost. Makedonci so se preiskali, vsak se je moral rad ali nerad podvračati kopelji, tudi obleke in barake so jim razkužili, da se ni več bati kake nevarnosti.

* **Hud vihar** je razsajal pretekli četrtek, 31. marca, v okolici Žirovnice. Bil je tako močan, da je kozolce prevračal in dimnike podiral. Ljudje ne pomnijo takega viharja že petdeset let.

* **Dolgo zimo** bodo imeli v Kranjski gori. Še starega snega je precej, prejšnji teden pa je padlo še pol metra novega.

* **Kat. slov. izobraževalno društvo** se je ustanovilo dne 27. marca v Kranjski gori. Društvo si bo osnovalo tudi svoj taboriški zbor.

* **Posojilnica v Kranjski gori** dobro napreduje. Denarnega prometa je imela v preteklem letu 233.727 41 K. Čistega dobička je bilo preteklo leto 2375 K, tako da znaša rezervni zaklad 10.508 K. Članov je bilo koncem leta 269. — Lepo vspeva tudi hranilnica na Jesenicah. Dne 27. marca je bil občni zbor. Izvoljen je bil stari odbor. Posojil je bilo za tretje upravno leto 75 024 30 K hranilnih vlog pa 121 245 33 K. Čisti dobiček

za lansko leto znaša 105969 K, rezervnega zaklada je dosedaj 131717 K. Udov je 96.

* **Občinske volitve** so imeli 23. marca v Predosljah. Volitve so se izvršile popolnoma mirno. Izvoljeni so možje katoliško-narodne stranke.

Iz Bohinja.

* **Zloben napad.** V zadnji številki je poročal „Domoljub“ o veselici izobraževalnega društva na Bistrici. Da se je veselica sijajno obnesla, to seveda bohinjskim liberalcem ni prav. Zato so se takoj oglasili v umazanem „Slov. Narodu“ in pričeli blatiti našega občje spoštovanega g. župnika, češ, da je imela veselica namen le njemu prinesiti nekaj kronic v žep. Večje zlobe si pač niso mogli izmisliti. Ljudje, ki količkaj poznajo naše razmere, dobro vedo, kateri so oni lažnjivi dopisuni, ki so imeli svoj čas velik vpliv med ljudstvom, a so ga s svojim obnašanjem popolnoma zgubili. Zlasti dva sta, ki pridno dopisujeta v „Slov. Narod“. Upamo, da bodo ljudje v Bohinju že kmalu spoznali toliko, da v gostilne, kjer se bere „Narod“, sploh hodili več ne bodo. Tudi to jim ni bilo všeč, da je bil v omenjenem dopisu pohvaljen g. Rabič. Zaletavajo se tudi vanj, gotovo pa je, da bo g. Rabič v kljub grdenju ostal med ljudstvom priljubljen dlje, kakor umazani dopisuni „Slov. Naroda“. Bilo bi pač nespametno ozirati se na ljudi, ki so s celim svojim življenjem kazali, kaki prijatelji Bohincev da so. Izobraževalnemu društvu le želimo, da bi dobilo še veliko takih pevcev, kot je g. Rabič, špiritnim liberalnim pijancem pa tudi privoščimo dobrega spanja. Sicer pa o naših liberalcih vemo še marsikaj, kar jih bode še bolj na luč pred ljudem pokazalo, ko prinesemo vse v javnost.

* **Na Gorici pod Nomenom** so ravno streljali kamenje za gradnjo železnične proge. Ko se en strel ni hotel razleteti, šla sta dva delavca en Italijan in en Črnogorec, da izpalita streljivo. Pri tej priliki se je streljivo vnelo in razneslo z močnim pokom, da je enemu odtrgalo prste na roki, drugega pa skoro oslepilo.

* **Med Boh. Belo in Bohinjem** prestavlja železnično podjetništvo cesto. Ravno na razpotju visi cesta tako, da se je bati še velikih nesreč, ako ne napravi podjetništvo varnostnih naredb, kar se dosedaj kljub večkratnih opominov županstva in orožništva še ni zgodilo. Da je res nevarnost velika, priča dejstvo, da so se že štirim voznikom prevrgli težko obloženi vozovi. Tudi na krajih, kjer gre proga čez cesto, bi bilo umestno jarke saj z deskami pokriti, da se ne bode oviral promet in se ne dogode nove nesreče.

* **Posojilnica** se je ustanovila na Bistrici, na željo ljudstva, ki vrlo napreduje

in bode ljudem brez dvoma prinesla veliko dobrot. Načelnik posojilnice je občje priljubljen posestnik g. Martin Ravnik.

* **Potres** smo čutili tudi na Bistrici. Ljudje so se sicer prestrašili, vendar hvala Bogu potres ni naredil škode.

Dolenjske novice.

Iz Belokrajine.

† **Ponarejen denar.** V Metliki so zapazili, da je mnogo denarja ponarejenega; to so novci po 20 vinarjev in po 10 vinarjev; ponarejeni se dobé tudi petkronski denarji. Ta denarna kupčija s ponarejenimi novci se razteza od Metlike sem do Črnomlja in v Semiču so jih tudi dobili. Smer leti na Podzemelj. Ponarejen denar se kar zlomi in nima nobenega glasu.

† **V zadevi liberalne posojilnice** v Metliki je bil obsojen njen tajnik Otmar Šturm na 100 kron in vse stroške, ker je pri občnem zboru nepravilno ravnal z glasovi od deležev. Če bi bila kaka rajfajzovka v takem položaju, potem ne vemo, če bi se bilo postopalo tako milo!

† **Občni zbor „Hranilnice in posojilnice“** v Metliki se je lepo izvršil. Vsi udje kmetje so bili jako zadovoljni. Videlo se je, da se naši ljudje zavedajo, da je najboljša pomoč v teh razmerah edinstvo in združevanje vseh kmetov. Če so vsi kmetje združeni in združeni zahtevajo kako stvar, potem mora biti uspeh. In tak lep uspeh združenja so videli v „Hranilnici“. Lep promet čez milijon kron, čistega dobička čez 3000 (tritisoč) kron. Zahvala se je izrekla vsemu odboru in načelniku g. Jožetu Vukšiniču. V zavesti, da je g. Vukšinič skrben in varčen gospodar, so mu zborovalci enoglasno zopet poverili načelnništvo! Mi pa kličemo k temu še: Vsak naj bode ud „Hranilnice in posojilnice“ in pa „Kmetijskega društva“, ki je pod isto streho! Hranilnica lepo napreduje, in tudi kmetijsko društvo, dais hudobni jeziki in umazana cunja „Slov. Narod“ zabavljajo čez oba. No „Narod“ ljubi „mandrile“, ljubi lažnike — in falirane študente! Dobro mu teknilo!

† **Smrkavi Metličan**, ki je lagal zadnjič v „umazani cunji“ ne zasluži odgovora, ker je preneumen. Kdor pozna g. Vukšiniča, g. Hrovata, g. prošta in kmetijsko društvo, ta bode pritrdil, da bi zaslužil oni smrkavi pisac od vsakega poštenega Metličana klofut, da bi mu na misel ne prišlo še kedaj klobasati.

Iz Št. Rupertske-mokronoške doline.

† **Št. Rupertska obstrukcija.** — V četrtek, dne 24. t. m., ob 9. uri dopoldne

pri županski volitvi so napravili liberalci svoj testament. Ko so zaslutili svoj propad, je Zupančič s svojimi redkimi pristaši zapustili volivno sobano in ostali so samo odborniki katol. narodne stranke, od nasprotne strani pa Jožef Bracar, ki je kot najstarejši odbornik vodil volitev, in pa Franc Kristan. Bilo je toraj toliko odbornikov navzočih, da je bila volitev župana in svetovavcev sklepčna in veljavna. Županom je bil od vseh navzočih enoglasno izvoljen g. Franc Hofer, posestnik na Ravniku, prvim svetovalcem pa Andrej Cerkovnik, posestnik na Trsteniku. — Svetovalci so sami odborniki katol. narodne stranke. — To je bil pa prehud udarec za liberalce! Zupančič je zato zapustil dvorano in v imenu liberalcev izjavil, da se ne bodo udeleževali nobenih sej. — Čudno je, da je obstrukcija zadišala tudi liberalcem.

† **Dva fanta z Mirne** sta pretepla nekoga orožnika v Mokronogu. — „Narod“ brž vzdigne svoje oči proti nebu in odpre svoja lažnjiva usta: „Oh, pa člana kat. izobraževalnega društva!“

† **Ubila se je** posestnica Františka Marin z Mirne, ko se je peljala z mirnopedškega semnja. Na onem ovinku na Ponikvah, kjer se druži glavna cesta z ono Mirnapeč-Mokronog, je padla raz voz in si prebila lobanjo. Umrla je še tisto noč. — Kdaj boste obtesali tisti hudi ovinek, ki je bil vzrok že tolikim nesrečam?

† **Mežnar z Okrogov** zastonj čaka na liberalni mernik pšenice, katerega so mu pri obč. volitvah na Grilovem hribu obljubili.

† **Tavčarjev naslednik** se je rodil v naši dolini. — Nadučitelj A. Lunaček je prišel v Št. Rupert po priporočilu g. župnika, sedaj pa kaže Tavčarjeve kremplje.

Z ribniške zemlje.

† **Sušec je sušec.** On ne prizanese. Ker je bil cel čas svoje vlade nekako mil, iztresel je zadnji dan vso svojo hudobo. To ti je bila burja in enožni metež kakor v prosincu. Otrodičem je popolno pokvaril velikonočno veselje in marsikatera prva hlačka ostale so v ekrinji.

† **Bratovščina sv. Uršule v Ribnici.** Čuje se, da se misli ta bratovščina v Ribnici opustiti in sicer raditega, ker se v njenih vrstah nahajajo članice, ki pomagajo liberalnim fantalinom ostudno napadati tamošnjo duhovščino ravno radi te bratovščine. Tudi, kakor čujemo, se namerava božeslužni poslovnik v dekanijaki cerkvi premeniti radi umazanega pisarenja v liberalnih časopisih in sicer tako, da domačim trškim liberalcem morda ne bo v gmotno korist. Kdor le išče, naposled najde. Bratovščina sv. Uršule se lahko opusti prav brez vse duhovne škode,

ker jo prav dobro namestujeta tretji red in Marijina družba. Torej, gospodje, le korenito!

Od kočevske meje.

† Janez Zabukovec, oče g. župniškega upr. v Dragi je umrl tisti turek. Blagi 80letni starček je bil skrben gospodar pri svojem sinu. Bridko je bilo g. sinu, da ni bil pri zadnjih trenutkih očetovih navzoč, sosebno, ker je oče vedno popraševal po njem. Mudil se je namreč kot govornik in spovednik na duhovnih vajah v Loškem potoku.

Vest izprašal je deželni odbor kranjski dragarskemu županu Pavlu S. Turku in našel nad njim enajst deloma malih, večjih, prav velikih grehov. Ako bi bil P. S. Turk katoliškonaroden župan, prav gotovo bi bil vržen raz županski stolec in pogubljen. Ker je P. S. Turk naprednonaroden župan, kakor je dr. Tavčar naprednonaroden deželni odbornik, obsodili so ga samo v vice, da popravi svoje grehe, da bo potem očiščen sedel na svojem stolcu, katerega so mu pustili. Slišimo, da se Turku še nič ne mudi popravljati svoje županske kolobocije, akoravno je v pismu deželnega odbora vse polno „nemudoma“. Bo že videl!

Iz litijskega okraja.

† Dacarja v Litijski pobirata sedaj občinske naklade od opojnih pijač. Zahtevata pa naklade ne samo od prodajavcev imenovanih pijač, marveč tudi od kmečkih posestnikov in sicer od žganja, katerega si napravijo iz domačih pridelkov in ga rabijo le za domače potrebe ter pravita, da jima je tako ukazano od višje gosposke. Nekateri jima plačajo, drugi se jima pa ustavi. Zvedeli pa smo, da po drugih krajih dacarji nič ne vedo o takem ukazu. Res, čudno bi bilo, da bi bil izdan tak ukaz samo za litijski okraj. Ako imata torej litijska dacarja res ukaz pobirati občinske naklade tudi od žganja, katerega si napravijo kmečki posestniki iz svojih pridelkov in ga rabijo le za svoje domače potrebe, prosimo: „Slavni deželni odbor naj blagovolji isti ukaz javno razglasiti; ako pa dacarja delata na svojo roko, naj se jima tako postopanje prepove in obenem zaukaže, da onim posestnikom, od katerih sta na ta način že iztirjala naklade, prineseta denar nazaj.“ Več kmečkih posestnikov v litijskem okraju.

† Iz Št. Lamberta. Pri nas so hoteli ustanoviti izobraževalno društvo po nasvetu in pričačevanju č. g. župnika Plantariča. Pa žalibog naši župljani se za to premalo zavzemajo, dasiravno bi bilo takega društva zelo treba. Morda pa še enkrat poskusimo! — Jako zanemarjene so naše občinske ceste in pota; naj bi se vendar bolj skrbelo zanje, da bi bilo vsaj varno voziti po njih!

† Od Sv. Križa pri Litiji. Tukajšnja kmetijska podružnica ima svoje lastno posestvo, na katerem je njeno vodstvo že pred več leti pričelo rigolati ter zasadilo nekoliko na ameriško podlago cepljenih in tudi nekoliko divjih ameriških trt z namenom, da bi se vzgojevali ključi. Tudi se je pričelo z vreditvijo drevesnice. A podružnična blagajna se je polagoma osušila. V trtnici in drevesnici je bila tako huda zima, da je pričelo že vse slabo rasti, a v pričetku tekočega leta je pričel pihati za našo podružnico od Ljubljane doli topel veter in prinesel novico: Kmetijska podružnica v Sv. Križu pri Litiji je dobila od visokega deželnega odbora kranjskega podpore 100 kron. Doslej je dobila od veleslavnega c. kr. poljedelskega ministerstva podpore 100 K. Ako bode še večkrat tako topel veter pihal, imamo upanje, da bode v naši podružnični trtnici ter drevesnici vse bujno raslo!

† Iz Šmartna pri Litiji. Mnogo krivice je moral naš cerkvenik Matej Osredkar prestati pred liberalci, ki so bili zadnji čas kar podivjali. Najbolj si je prizadeval nek „veleugledni“ trgovec, kakor se sam imenuje v „Slov. Narod“, ga uničiti. Toda posrečilo se mu ni, in zaupanje med nami ni izgubil Osredkar, pač pa si ga je še pridobil. In to bomo dejanski pokazali ob času bire. Nismo še pozabili, koliko se je trudil ob času zidanja naše prekrasne hiše božje. Bil je pri delu, ko so naši nasprotniki še sladko počivali. In ti ljudje, ki mu ne dadó nikake bire, mu jo najbolj oponašajo in očitajo. Sram jih bilo! Prepričani naj bodo naši „ljubi“ nasprotniki, da s svojim sčuvanjem in nesramnim pisarjenjem po „Narodu“ ne bodo nobenega izmed nas pridobili za se, temuč izvajali bomo posledice in ne zahajali v take gostilne in trgovine, kjer imajo „Narod“ in naj bi bile še tako „veleugledne“. Sledi več podpisov.

Od Šmarja do Vel. Gabra.

† Iz Temeniške doline. Vre, vre, vre, mi smo R.... Ta zanimiva stara ribniška pesem nam prihaja v spomin, ko se oziramo te dni po temeniški dolini. Tudi tu vre, hudo vre. Vse, kar leze in gre, kar diha in kiha po liberalizmu, vse je na nogah. Staro in mlado, možko in žensko, vse politikuje. Kakor bi dregnil v sršenovo gnjezdo, tako je zašumelo po liberalnih glavah velikološke občine, ko je „Domoljub“ nekoliko odkril njih zvižajne spletkarije. Liberalni mogotci bi skoro iz kože skočili od jeze, švigajo od hiše do hiše, študirajo volilne imenike, nadlegujejo babnice za pooblastila, se posvetujejo, „gruntajo in tuhtajo, grozé, obetajo. Vino in golaž, klobase in šnops vse mora pomagati. In ta kolofonij utegne res imeti uspeh, ker ima privlačno moč in mnogo vpliva na neko

vrsto ljudi. Laščanov Janez skače, vpije, pih od jeze kot razdražen gad, Lojze Pakarjev je pa hud, strašno hud, ker ga „Domoljub“ ne priporoča več za župana, kar bi bil tako rad še. Tudi veliko saboto ne bo volitve po njegovi želji. Ljubeznjivi Francek ga skuša tolažiti kazaje mu na glažek rujnega vinca. Pere in umiva ga v „Narodu“ kot zamorčka, povzdiguje njegove „izvanredne“ zasluge za občino, udriha po duhovščini, roti in prostovolilce, naj se ga usmilijo ter ne poslušajo duhovnikov, ki liberalcev videti ne morejo. „Gorje, vam kmetje, gorje!“ tako kliče v dnu svoje duše užaljeni liberalni Francek v „Narodu“ v svesti si velike izgube, ako Lojze pade, „naprtili se vam bodo stroški, razni stroški, o kojih danes niti ne slutite in tako boste morali slednjič preobremenjeni zapustiti ženo in otroke in iti s trebuhom za kruhom po širnem svetu“. Joh, joh! strah in groza! Vse to se bo zgodilo, ako ne bodo liberalci več gospodarili v občini. Jojmenata, s trebuhom za kruhom, možje, huda bo ta. A le potolažite se; pogledjte obširno občino trebanjsko, ali bližnjo šentviško, ali domačo prapreško, kjer ni liberalnih županov. Ali je tu res vse tako strahovito? Ali mora res vse po svetu s trebuhom za kruhom? Ne dajte se vendar prevariti sleparjem. Liberalci vse obljubi, pa nič ne dá, k večjemu še kak oguljen knof, groše pa spravlja v svoj žep. Možje, imejte pamet in malo srčnosti! Ne zmenite se za liberalno javkanje in zdihovalje, ne ustrašite se njih surovosti in robatosti, katero bodo kazali ob dnevu volitve. Ne prodajajte svojega prepričanja in močasti za kozarec žgane pijače in oddajte svoj glas za tiste može, ki imajo glavo na pravem koncu, pa vam ne bo žal.

Od Trebnja. Pred prazniki je šla od ust do ust govornica o veliki modrosti in razumnosti nekaterih velikoloških obč. odbor. nikov. Dne 27. sušca so se zbrali štirje taki možje, pravi cvet, biser in ponos vseh občanov, pri svojem glavarju na Vel. Loki. Rešiti so imeli zelo važno stvar. Prvi se vzdigne župan in govori: „Možje zaupniki, kakor vam znano, sem izpustil v volilnem imeniku ime našega „gspuda“ in zapisal prednika, ki je zdaj v Retočah, ker vem, da ga ne bo blizo.“ Prav je, mu prikimajo vsi. „No sedaj sem pa dobil „reklamocijo“, v kateri se pritožuje, zakaj da ga nisem vpisal mej volilce. Možje, kaj se vam zdi? Li naj ga vpišem?“ Na to se vzdigne svetovalec L. Janez in govori: „Ne, f... ne, nikdar ne, saj še ni plačal davka za celo leto, § 1 ne dovoli tega.“ Dobro, dobro, mu pritrujejo drugi, le Mihelj nagubanči obraz in molči. Zamislil se je v „frakelj“, ker isti dan še ni pokusil žganega. „Kaj pa ovih 8 v reklamociji, ali naj jih vpišem? Tudi ne, se oglasiijo vsi, ker jih je f... predlagal, sami se

morajo oglasiti. Nato se vsede glavar, vzame pero in piše doslovno: „z ozirom na Vašo reklamocijo se rešuje sledeče: § 1 določa, občinskega volilnega reda ne pristojata Vam volilna pravica, ker še ne plačujete v občini leto dni direktnega davka. Proti Vaši reklamociji se je zaupna komisija za ničevno pripoznala. Osmih družih, katere vi reklamirate je neveljavno, ktere se hoče pritožiti mora sem remlamocija vložiti ne po zastopniku“. Gliha, Skočir, Šlajpah, Mežan, Bukovec Janez.

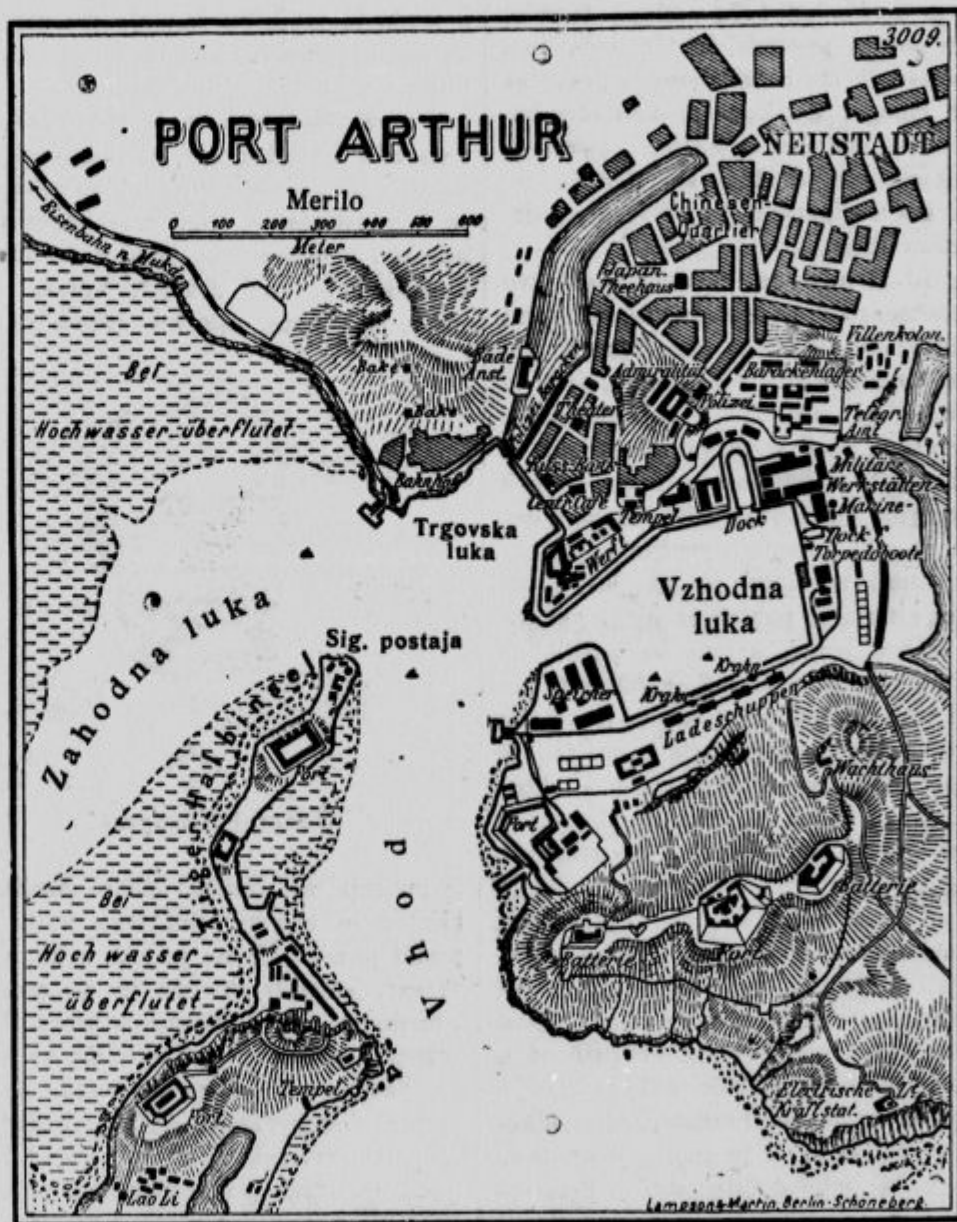
Iz velikaloške občine. Občinske volitve so pred durmi. Možje, kmalu se vam bode odločiti, ali hočete še nadalje hlapčevati liberalcem, ali pa si hočete izbrati občinski odbor in župana krščanskega prepričanja, vnetega za vse dobro in za blagor občine! Poglejte, kako drugodi spoznavajo liberalce in se obračajo od njih! Pred kratkim so bile volitve v Št. Rupertu in Št. Jerneju. Koliko so si prizadejali liberalci v Št. Rupertu, kako se lagali, pa vse zastonj, zmagala je slavno katoliška stranka. In v lepi Št. Jernejski občini nimajo liberalci ne enega odbornika! Posnemajte te vrle može! Liberalci že delajo na vse kriplje. Zapisnik volilcev je poln napak; župan Gliha se brani jih popraviti; treba ga bo po višji gosposki k temu prisiliti. Ves boj vodi tisti na videz sladki in gladki Bukovec, ki se kaže lepšega kot drugi liberalci, a je v srcu ravno tako zagrizen liberelec kakor Alojz Šlajpah ali kateri drugi izmed njih. Čatežani ga dobro pomnijo od zadnjega shoda na Čatežu. Vsi takrat navzoči kmetje so sezgrajali nad surovostjo pijanih liberalcev, a le malokdo je vedel, kdo je bi duša vsemu kričanju. To ni bil nihče drugi, kot Bukovec, on je dajal pijancem [povelja, kedaj naj zatulijo, kedaj naj molče. Ravno tako nedolžnega se kaže tudi sedaj, sam ne kriči, a ima druge najete, da vpijejo na poštene ljudi in zanj agitirajo. Volilci, najbolji možje po vsej občini so se zavzeli, da vržejo ob tla liberalizem v občini; gre se torej za vašo čast, da kakor en mož vstanete in soglasno volite v odbor može krščanskega prepričanja. Velika večina občine ni liberalna, ali bi ne bila sramota za vas, če bi se dali vladati peščici liberalnih kričarjev! Volitve se bodo vršile dne 14. aprila cel dan od 8. ure naprej. Kakor en mož na volišče vsi brez izjeme, nihče naj ne ostane doma! Liberalci bodo posebno zadnje dni pred volitvijo trosili razne laži, da bi vas zbegali, nikar jim torej ničesar ne verjemite! Ne dajte nobenemu liberalcu pooblastila! Storite svojo dolžnost in zmaga bo vaša!

† Zahvala. Imejitelj knjižarne Krajec nasl. v Rudolfovem, velespoštovani gospod Urban Horvat, je za naše „Kmetijsko bralno društvo v Grižah na Štajerskem“ blagohotno daroval 70 najlepših in za društvo najprimernejših knjižic lastne in tuje zaloge. Ve-

likodušni darovatelj sprejmi tem potom javno našo najiskrenejšo zahvalo!

† Stara navada — železna srajca. Ker so liberalci pri obč. volitvah v Št. Rupertu gromovito propadli — kljub grofovemu in Lunačkovemu prizadevanju, zato napadajo sedaj osebnosti. Hofer, Tómaž, Zajc, domača gospoda — vsi ti so sedaj na dnevnem redu. Pa kaj pomaga po toči zvoniti! — To pa rečemo: Dolga, osodepolna povest bo, ko mi začnemo o škandalih iz liberalnih učiteljskih in uradniških krogov. Na vsaktero izzivanje dobite odgovor, ki vam ga bodo dejali v okvir!

kovit prizor za popotnike prihajajočih ladij. V pristanišču sta dve ladjedelnici, kjer se morejo popraviti največje oklepnice. Mesto ima brez posadke 30.000 prebivalcev, med njimi do 10.000 Korejcev in Kitajcev. Vsi Korejci so kuliji in služabniki, Kitajci pa trgovci in kuharji. Večje trgovine so večinoma v nemških rokah, vozni promet so pa Rusi monopolizirali, in izvožek v ruski opravi, srajci čez hlače in ravni kapi nas spominja ruske domovine. Japonskega Ginrickaha (vlačilca voza), ki si je že prilastil vsa azijska pristanišča, tu ni videti. Tu tudi ni prostora zanj, ker pota niso tlakovana in

Drobtine.

Vladivostok. opirališče ruskega brodomja, je največje in najlepše pristanišče na Vzhodu. To pristanišče se razprostira najprej eden kilometer naravnost proti severu in nato se obrne v pravem kotu proti vzhodu. Na obeh straneh pristanišča se vzdigujejo visoki griči, v katerih zelenju je skritih mnogo topov. Ob notranjem obrežju se razprostira mesto v do 8 km dolgem loku, zelo sli-

navadno zelo slabo. Vladivostoška okolica je zelo prijetna. Listnati gozdi se menjujejo s travniki, griči in dolinami. Od povsod je mogoče opazovati morje. Ta bližina morja bi kakemu drznemu sovražniku omogočila, da se splasi mestu za hrbet, mu zapre do voz in razdere železnico. Pred vojsko je bilo tam do 1500 Japoncev, ki pa so takoj ob začetku vojne zapustili mesto. Mestno podnebje je zelo zdravo. Pozimi je tam tako

mrzlo, da zamrzne še celo pristanišče, po leti pa je lepo in vroče vreme, toda skoro vsak dan gosta megla. Mesto ima veliko važnost za trgovino; tudi cvete v njem tovarniška obrt. Radi svoje lege je Vlad vo stek najboljši in važnejši tržišče na celi ruski obali in daljnem vzhodu. Mesto se vedno bolj utrjuje, vendar pa še ni tako utrjeno, kakor Port Artur.

Še ni 44 let, kar je stara ruska vojna ladja »Mandžur« izkrcala nekaj vojakov, katerih vojašnica je najstarejše vladivostoško poslopje, in že šteje mesto nad 2000 poslopij v vrednosti 9 in ool milijona rubljev. Siveča je med njimi 1774 poslopij lesenih, ki bi ob požaru pogorela do tal, toda tudi lepih kamenitih stavb modernega ruskega sloga je mnogo. V zahodnem delu stoji kolodvor velike sibirske železnice, kjer stoji kamen z napisom »9922 vrst (10 617 km) od Petrograda«, narodni ponos vsakega do moljubnega Russa.

Izpod Grintovca. Strašno zločinstvo in bogoskrunstvo se je dogodilo v Kokri po noči od 23. — 24. pr. m. Neznani zločinci so vlomili s silo v zakristijo, vzeli iz nje dva keliha, udrli so v cerkev, odprli so tabernakel, vzeli iz njega monštranco, a niso vzeli cele monštrance s seboj, ampak samo zgornji del s sv. hostijo, spodnji del, namreč stojalo, so odvili proč in pustili na altarju odprli so ciborij ter ga pustili odprtega na altarju in pobrali iz njega vse sv. hostije razun jedne, katero so pustili na altarju; s silo so odtrgali nabiralnik ter pobrali iz njega ves denar; posode za sv. olje so postavili iz omarice na tla — najbrž se jim niso zdele zadosti dragocene — skozi glavna vrata katera so pustili odprta, so odšli na prosto. Ker je cerkev na samotni in je bila ona noč zelo viharna, so lahko opravljali svoje satansko delo. Ljudstvo je bilo zelo razburjeno: tudi v okolici so že opravljali zadostilno molitveno uro. — Na pustno nedeljo je imelo izobraževalno društvo v Senčurju svojo veselico. Ponovili so jo še naslednjo nedeljo. Petje, deklamacije, in igra »Sanje« je prav dobro izpala. Mnogobrojno občinstvo se je čudilo, kako da so se mogli vse tako dobro naučiti. Res, vsa čast ondotnim mladeničem izobraževalnega društva! Tudi v Olševku se pripravlja izobraževalno društvo na veselico po veliki noči; pa pravijo, da nekaterim surovim — a ne! naprednim nasprotnikom tako gibanje ni všeč. I, no, vsak ima svoj okus. — pred kratkim je imela hranilnica in posojilnica v Senčurju svoj občni zbor. Prometa je imela pretečeno leto nad 217.000 K, dobička pa 698.43 K, ki se je pripisal rezervnemu zakladu, ki šteje nekaj nad 1600 K. Udov je imela hranilnica 234. Bivšemu večletnemu načelniku g. Frančišku Travnu, žup-

niku v Sodražici, se je izrekla zahvala za njegovo trudapolno delovanje. — Uradne ure hranilnice in posojilnice so v nedeljo popoldne po kršč. nauku in ob četrkih popoldne od 9 — 12 ure. Držite se jih natančno.

Graška zavarovalnica je pod davkarijo. S tem stavkom delajo razni agentje za Graško zavarovalnico in to je silno predržno. Primeri se, da zastopa kak davčni uradnik to zavarovalnico in to daje agentom povod, da plašijo kmeta s davkarijo, koje se kmet bolj boji kot vsake druge reči. O razmerju c. k. uradnikov s poslom zavarovalniških poslovdij danes ne govorimo, — a javno in jasno povemo našemu ljudstvu v pouk, da nima c. kr. davkarija nikakega stika z zavarovalniškim poslom.

— **Od kod zna sveti oče nekaj slovenskih besedi?** »Dolenjske Novice« pišejo: V št. 39 piše »Slovenec«: Papež Pij X. in slovenski jezik. Pred kratkim se je razgovarjal monsignor de Waal s sv. očetom o dunajski »Leonovi družbi«. Vprašal ga je vmes, če razume nemško. Papež pravi, da

General Kuropatkin.

je prejšnja leta razumel dobro nemško, da pa leta in leta ni rabil tega jezika in ga precej pozabil. »Znam pa tudi nekaj slovenskega«, pristavi sv. oče in za poskušnjo izpregovori nekaj slovenskih besed. Bilo bi zanimivo poizvedeti, kedaj in kje se je sveti oče naučil teh slovenskih besed. Kedor je prebral v 9. zvezku l. 1903. »Cvetja« jako zanimivi prvi spis »Naš novi papež Pij X.« izpod spretnega peresa urednika, priznanega slavista, pred leti bivšega suplenta na naši novomeški gimnaziji, p. Stanislava Skrabca, ta je takoj na jasnem. Pij X. je bil v jeseni 1902. torej še kot beneški patrijarh, nekaj dnij gost patrova jezuitov v Gorici. Po mestu in v okolici mu je prišla na uho marsikatera slovenska beseda. Tudi je nemogoče, da ne bi prišel pogovor na prebivalstvo in narodnost. 7. oktobra proti večeru je obiskal Frančiškanski samostan na Kostanjevici. Ogledal si je cerkev, grobišče francoskih kraljev in samostan, kjer se je v prijaznem pogovoru nekoliko pomu-

dil. Frančiškani na Kostanjevici so pa vsi Slovenci. Iz tega kratkega pojasnila lahko sklepamo: Ako ne prej, tedaj se je sv. Oče o tej priliki naučil nekaj slovenskih besed. Sicer pa moramo pomisliti, da je Pij X. rojen na Beneškem. Tam je gotovo imel priliko slišati slovenski jezik.

Ena najkrasnejših pridobitev za zdravje in blaginjo je izvestno sladna kava, ki si je, izdelana po Kathreinerjevem načinu, danes že osvojila ves omikani svet in se posebno skoro vsako družinsko mizo. Zakaj kot rodbinska kava ima zmes iz zrnate kave s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo tako brezprimerne prednosti glede okusa, zdravja in prihranka, da jih ne sme prezirati nobena skrbna gospodinja. Fini vonj po zrnati kavi, ki daje Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi posebno priznanje, povišuje kot primes priljubljeni okus zrnate kave; tega ni mogoče doseči z nobenim drugim surogatom ali primeskom. Po drugi strani pa spričo te lastnosti Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo tudi lahko pijete brez primesi zrnate kave; ta pijača tekne izvrstno in zdravniški jo kot koristno in redilno priporočajo zlasti ženskam in otrokom. Če so Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo že tedaj, ko se je pojavila, označili za »kavo prihodnosti«, se je ta smela beseda dandanes že deloma izpolnila in izpolnjevala se bo po dosedanjih izkušnjah čimdalje bolj. Važno pa je, da vedno rabite le pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo; zato je treba pri nakupovanju izrečno poudarjati ime »Kathreiner« in jemati edino izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp. Ogiblajte se torej skrbno vseh posnemkov in tudi ne kupujte nikoli kaj takega, kar se odtehtuje odprto.

Za smeh in kratek čas.

Znanec: »Sod vina Vam je bil toraj po noči vkraden?« — **Ostir:** »Da, pa sem že dal po časniki naznanilo, v katerem svarim, da naj ga nihče ne kupi!« — **Znanec:** »Kaj je tako slabo vino!«

Rešitev ugank.

I.

Čas je zlato.

II.

Hči je bila stara 14 let	3 mesece 12 dni 20 ur 34 min. 17 1/2 sek.
Mati „ „ „ 28 „	6 mesecev 24 dni 40 ur 68 min. 34 1/2 sek.
Oče „ „ „ 56 „	12 mesecev 48 dni 80 ur 136 min. 68 1/2 sek.

Skupaj . . . 100 let

III.

Košana, Janče, Jesenice, Gorje, Hinje.

IV.

Suha, Hosta, Draga — so tri vasi pri Škofji Loki.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 21. aprila 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj, 26. marca	54	29	34	63	79
Gradec, 26. marca	34	3	52	18	45
Trst, 2. aprila	61	73	31	70	21
Linc, 2. aprila	77	11	86	49	71

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
fabrike Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posuemkov.

576 D 1—1 **Zahvala.**

Za vsestransko izkazano sožalje ob
smrti prerano umrle mi sestre

Ane

izrekam vsem toplo zahvalo. Zahvaljujem
se tudi velečasti g. župniku Ivanu Krst.
Trpinu in prečasti gg. patrom na Brezjah
za trud ob njeni bolezni. Zahvalo naj
sprejme vsi, ki so jo prihiti spremiti k
zadnjemu počitku, zlasti vse gospice in
dekleta Marijine rožbe, ra čelu jim vrla
g. učiteljica Apol. Farur; sprejmite moje
iskreno priznanje, ker ste se udeležile
pogreba z zastavo v tako obilnem šte-
vilu, kljub zelo neugodnemu vremenu.

Zagorje ob Savi, 21. marca 1904.

Jakob Kalan,
kaplan

Ciril-Metodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubl v
vsaki prodajalni in pekarni. Ti
plškotl so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik S
H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

30 dni na poskušnjo

pošljem vsakomur pravo
Roskopf-patent-uro s
sidro, sistem Böhnel, in se
zavežem, da v 30 dneh vrni plačani denar.

Prava Roskopf-patent-ura

s sidro sistem Böhnel antimagnetique in sekund. kazalec

Samo
gl. 2-50

z verižico
in škatljico.

s pravim pat. emalj. kazal-
ničem (ne iz papirja) ma-
sivn. 36 ur idoca, na sidro
v eleg. črnoimit. jeklenem
ali nikelnastem okovu, je
edino le radi velike trpe-
žnosti in točnosti naj-
boljša ura, in semerava
komur priporočati, kdor ra-
bi močno in zanesljivo ura.

Cena z lep. nikelasto verižico in
škatljico vred gl. 2-50 3 tosi gl.
675, 6 kosov gl. 12 — 150 ura
podoba česar je ali papeta Pija X., ali
s slikami z lovskih in drugih krajev
30 kr. več. Za točnost se jamči pisme-
no 3 leta.

Pošlji proti povzetju
I. Böhnel tov. za-
loga Roskopf-ur

Max Böhnel, urar, **Dunaj IV.,**
Margarethenstr. 48
založnik o. kr. drž. uradnikov. 504 D 6—1

Svarilo! Na mnoga vprašanja čast. bravcev tega lista na-
znanjam, da imam edino tov. zalogo pravih Ros-
kopf pat. ur na sidro, sistem Böhnel in sem je tudi prvi
napovedal. Vkljub temu mnoge trdke, ponarajajo moje
oglasne in hvalijo svoje navadne ure s plumbi ali broz-
ne iz pločvine, ki se dobe pri meni za gl. 1-70. Prosim
torej paziti strogo na ime **MAX BÖHNEL**, urar. Vsa
druga ponarajanja odločno odklonite. Ustanovljeno 1. 1840.

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzdor dragovcno.

Potina 5 kg pošlji 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“

sem odličnosti izliski poslani maseln.

Vydrova žitna kava Praga-VII.

Kmetija na prodaji

Cerkveno predložništvo v Logavesi pošta
Vrba na Koroškem proda iz proste roke
p. d. Jurijevo kmetijo na Zaprakah.

C. kr. sodnija v Rožeku je cenila kme-
tijo s sledečimi najnižjimi cenami:

hiša zidana	1100 K —;
skedenj in obokan hlev oboje novo	900 K —;
pokrito	250 K —;
drvarnica in svinjski hlevci in sušilnica	16 K —;
za sadje	898 K 48 v;
bučeljnjak	337 K 88 v;
njive 2 ha 24 a 62 m ² po 4 vin.	164 K 04 v;
travniki 2 a 97 m ² po 4 vin.	119 K 94 v;
vrt 13 a 67 m ² po 12 vin.	1724 K 96 v;
pašniki 39 a 93 m ² po 3 vin.	pravnica do občinske paše čist dobička 4% 50 K;
gozd deloma za posekati 4 ha 31 a 24 m ²	Zapuščina: hišna oprava, vozovi in
po 4 vin. m ²	poljsko orodje
1724 K 96 v;	184 K 40 v;
Skupaj	5739 K 70 v.

Kmetija, gozd in polje je v ravnini in le pol
ure oddaljeno od kopališča in letovišča Vrba, kamor
se poljski pridelki drago prodajajo. Cela kmetija z
opravo se proda takoj. Najnižja ponudba je 6000 K.
Kupci naj se obrnejo do 20. aprila 1904. do pod-
pisanega župnijskega urada.

Župnijski urad Logaves p. Vrba na
Koroškem 30. marca 1904

Štef. Singer
župnik.

579 D 1-1

Janko Bliš & Anton Tabor
tovarna cementnih izdelkov
na Farovški Loki pri Kranju.

Po ceni se izdelujejo lepe barvane plošče
za tlak v cerkvah in na hodiščih, stopnice,
podboji, jaslji, korita, podstavki za vodnjake,
cevi itd

114 D 21—4

„Cunard Line“

Edino direktno prevažanje potnikov v vseh razredih in tovora

„Trst - New York“

Prvo in edino vkrcavanje potnikov v domačem pristanišču.
Prosta izborna hrana in pijača — sedaj najnižje cene. —
Vsak, ki namerava potovati, naj se preje obrne za podrob-
nejši poduk na oblastveno poverjeni glavni zastop paro-
brodne družbe

611 D 1

„Cunard Line“

Ljubljana, Marijin trg 1.

Mlin in žaga,

zraven sadnji vrt in njiva, vse v najboljšem stanju, se proda iz proste roke na Bistrici pri St. Rupertu, Dolenjsko. Cena po dogovoru.

587 D 2-1

Marija Wirant, lastnica.

Pozor!

Po najvišji ceni kupuje razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Drogerija

Anton Kane

Ljubljana
Šelenburgove ulice št. 3.

Koverta s firmo,
vizitnice

in

trgovske račune

priporoča

Katoliška tiskarna.

Mestna hranilnica v Kamniku

== obrestuje hranilne vloge po ==

4%

ter pripisuje vsakega poluleta nedvignene
obresti h kapitalu.

Da je varnost sigurna, kaže to, da vlagajo v to hranilnico c. kr. uradi denarje mladoletnih otrok.

Posojila na zemljišča dajejo se na 5% obresti in na amortizovanje v 36letni ali krajši dobi, tako, da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega poluleta z obrestmi vred po 3 K.

577 D 3-1

Ravnateljstvo.

Sedaj gld.

70

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko

Iz Ljubljane v Novi-York samo 70 gld.

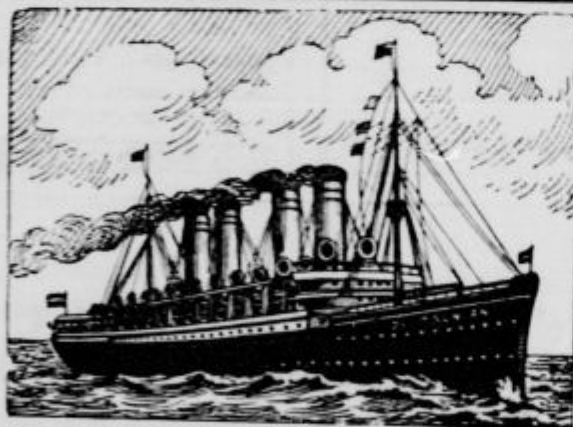
s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko višje, kolikor je **tarifna cena** po ameriški železnici; s priznanimi najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 K are na moj naslov:

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Preje gld.

105

Ravno ista
vožnja in
postrežba
kakor preje.

90 D 12-2

Kmetska posojilnica ljublanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvom

v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na
vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

23 D 12-7 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potem poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 779.7934.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zagotovljena po zadrugi.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4.948.796'27, stanje hranilnih vlog K 4.703.762'02.

Denarni promet K 20.246.712'13.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Lepa kmetija

s 64 orali sveta z domačim mlinom in domačo kovačnico, v hišo in hlev napeljavno vodo, vsa poslopja v popolnoma dobrem stanju, se proda pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. — **Cena 12.000 K.** — Ker se na isti pridela zelo obilo najboljšega sladkega sena ter zelo obilo sadja in je do ceste samo pol. do bližnjega letovišča pa pet četrt ure hoda, se ista večjemu živino in sadjarstvu toplo priporoča. — Da se tudi v najem in sicer lahko na deset ali še več let. Natančnejša pojasnila daje **Ivan Vospernik** v Gorjah, pošta Vrba (Koroško). 348 D 4-3

**Zajamčeno
5000 krat
se posveti**

z električno žepno svetilko „Immerlicht“ predno je treba dopolniti baterije.

Cena v usnji imitaciji 3 K, v želatini ali školjčini imitaciji 4 K. Nadomestna baterija 1 K. Praktično darilo. Razpošilja po povzetju ekap. tvrdka F. Schwartz, Dunaj VIII.8, Lerchenfelderstr. 124/18. Zastopniki se iščejo. Ceniki zastoj. 86 D 10-7

Lepo posestvo

je po zmerni ceni na prodaj blizu Ljubljane. Lepa lega blizu župnijske cerkve, dobro ohranjena hiša in gospodarsko poslopje, krasen, z mladim drevjem zasajen vrt in če se želi tudi njive. Natančnejše pové občinski urad pri Devici Mariji v Polju, p. Zalog.

572 D 2-1

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 18 milijonov K. okroglo 550.000 K.

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 353 4

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6 % izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2 % do 5 %.

Redka prilika.

Dvonadstropna hiša s hlevom, šupo, gostilno, prodajalno in trafiko, 38 mernikov posetve, travnik, štiri parcele zaraščenega gozda, na okrajni cesti tik farne cerkve, se proda radi domačih razmer. 340 D 3-3
Kje, pové iz prijaznosti upravnistvo „Domoljuba“.

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske la salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju. 399 D 10-2
Janko Ev. Sirc v Kranju.

Izurjenega 406 D 3-2

kovaškega pomočnika

in enega

učenca

v starosti 15-16 let sprejme takoj Ivan Demšar, kovaški mojster, Mar. Ter. cesta št. 6, Ljubljana.

Učenca

za pekovsko obrt iz dobre hiše 14 let starega

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

Lovro Sušnik v Škofjiloki.

342 D 3-3

Kdor si želi samostojne eksistence in išče postranskega zaslužka, dobi takoj ponudbe. Vsaka dama, vsak gospod si more v prostih urah in pism. delom, zastopstvom in agenturo prislužiti gotov denar. — Več pove Rudolf Rast, odd. 4 Tešinj na Labi. 484 D 1

Gospodične

katere se želijo izobraziti v šivanju za domačo porabo in v krojnem risanju po najnovejšem sistemu, sprejema 245 D 4-2

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 17.

Učenca

za pekovsko obrt

iz dobre hiše od 14. do 16. let starega sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

Josip Možina, Kamnik Kranjsko. 576 D 3-1

Pristno, doma kuhano

žganje

(brinjevec, jagodovec, sadjevec vsake vrste)

359 D oddaja 5-3

Jan. Rihteršič

Selca p. Skofjiloki 39

Učenca

sprejme vrtnar V. Repena Bledu.

Obiskoval bode obrtno šolo. 571 D 2-1

Posestvo

eno uro hoda od Litije na Dolenjskem je zelo cenó na prodaj. Kupec si je lahko ogleda. Pogoje pove lastnik France Brafun v Mali Stangi št. 1 pri Litiji. 570 D 1-1

Posestvo na prodaj

v Podmolniku št. 28 blizu papirnice Vevče. — Ceno pové Fran Anžur, Valavije 20 pri Litiji. 489 D 1-1

Semena

Lucerne in domače detelje brez predece ali žide, pravi ribenški fižol, jare rži, repe, pese, korenje za krmo, vsakovrstne mešane frave za mokra, suha in pečena tla, vsa druga poljska in vrtna semena, zanesljivega kalenja iz pravih virov priporoča

trgovina z deželnimi pridelki in spicerijskim blagom

R. & E. ROOSS
Kranj, Gorenjsko.

Ob času kupuje po najvišjih cenah vse deželne pridelke, kakor tudi smerekeve stórže, suhe jedilne gobe, gorski mah, krompir itd. 368 D 4-2

Največja zaloga semen

mnogovrstna krmska, zelenjadna in cvetlična.

Edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina na drobno in debelo.

Za kakovost jamči

ALOJZIJ KORSIKA, umetni in trgovski vrtnar,

Šelenburgove ul. št. 5 v Ljubljani.

Nadalje velika zaloga suhih vencév in šopkov. Izdeljujejo se tudi sveži šopki in venci s trakovi in napisi in vsi v to stroko spadajoči predmeti; tudi cvetlice v loncih itd., vse po najnižjih cenah.

Cenik za leto 1904 je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

578 D 1-1

Alojzij Korsika.

Ljubljana

Pred škofljo 3

Josip Kordin

priporoča

Ljubljana

Pred škofljo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete; velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

159 D 12-2

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

IV. Kordik, Ljubljana

Prešernove ulice 10-14.

Trgovina drobnin na debelo za preprodajalce, priporoča svojo veliko zalogo potrebnih za čevljarje, kakor gumivlak, dreto in vsakovrstne žeblice za čevlje potem za krajače gumbce, konec, svilo in druge v te stroke spadajoče stvari po najnižjih cenah.

Najboljši vir za nakup tovarniške špaga. 446 D 5-2

243 D 4

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe trdke

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrno, kolezi in šivalnimi stroji delničar družbe prvih tovarn ur „Union“ v Ženevi in Bilu in Sviči zalagatelj o. k. dolenske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana

Filijalka!
Glavni t. g. nasproti rotovžu.
Geniki zastoj in poštne prosti.

349 D 20-3

Samo
6 dni!

Havre - New - York

Francoska prekomorska družba.
Odnosuje se iz Ljubljane vsak torek.

Vozne liste in pojasnila daje
konc. potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

574 D 10-1

Zarezane strešnike

vštrčne (Strangfalzziegel) in francoske
(gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko

cement roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak

šamotne in cementne, kot vse drugo
stavbinsko blago ponudijo po najnižjih
cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.
LJUBLJANA.

Proda se vsled naprave parnega mlin
ročni mlin in gepelj

ali vsak posebej. Gepelj goni lahko eno živinče.
V eni uri zmelje en mernik. Oboje prav dobro ohranjeno. Cena nizka. Jernej Pogorelec, Podtabor, pošta Videm — Dobropolje. 444 D 2-2

Kmetijsko društvo v Dobropoljah

razpošilja, dokler je kaj zaloge, semenski

fižol ribničan

po 28 K v vrečah à 100 kg postavljeno na kolodvor v Dobropoljah. V manjših količinah se zaračuni kg à 30 vin. Manj kakor 25 kg se ga ne pošlje. Znano je, da je fižol ribničan najboljšo trgovsko blago. 345 D

Dva nova 573 D 1-1

živinska

in kramarska semnja

se vršita v Škocjanu na Dolenj.,
in sicer prvi dne 15. aprila, drugi 15. julija.

Semnja sta važna za živinsko kupčijo

Slavnemu občinstvu se naznanja, da bo
vsako sredo (izvzemši praznike)

zobozdravniška ordinacija

od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer

v Kranju

v hotelu „Stara pošta“.

Raznovrstne plombe in vstavljenje

novih zob ter celega zobovja.

569 D 3-1

Špitalske ulice 5

Je naslov trdke

R. Miklauc

kjer se manufakturno
(gvantno) blago za ženske
in moške na debelo in na
drobno po znani nizki
ceni prodaja.

Vzorci na zahtevanje brezplačno.

Kadar pridete

v Ljubljano

obrnite se z zaupanjem na

manufakturno (gvantno) trgovino „Pri Škofu“

Pogačarjev (sadni trg) v veliki mestni hiši nasproti molarjev, kjer se nahaja velika zaloga novega blaga za ženske in moške obleke in prodaja po stalni nizki ceni.

Mimogrede se omeni o jako veliki zalogi tibeta v vseh cenah in barvah najnovejše vrste. Perilni kambrik od najcenejše do najfinejše vrste v najnovejših vzorcih. Prva trgovina za vse vrste rut, kakor svilnate, polsvilnate, volnene, satenaste, piketaste, kambrikaste i. t. d. Moderce, predpasnike in nogavice v vseh velikostih.

Bela in rujava kotenina za perilo, ovilj za postelje imam iz prvih tovarn in prodajam isto po tovarniški ceni.

Sukno, modni kamgarn, ševijot za moške obleke veliko na izber, tako tudi sukneni ostanki pod ceno. — Vsled nakupa iz prvih tovarn, velikega prometa in majhnih stroškov je mogoče ceneje prodajati.

150D 6-5